

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemajo mesečno . . . 170

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petstvarsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna petstvarsta po 30 vin.

Izveja vsak dan, izvzemši nedeljo in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga: Vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Prihodnjost Turčije.

Da pomeni balkanska vojska za Turčijo udarec, od katerega sploh ne bo okrevala, o tem ni dvoma. Posest Carigrada je Turčijo dvignila do svetovne moči, posest Carigrada jo je upropastila. Izven Carigrada in Evrope, v Anatoliji, Siriji in Mezopotamiji pa ni več kraja, kjer bi moglo osmanstvo zopet vzcveteti. Azijske dežele so izžete, osmanski rod sam degeneriran, ostali narodi, ki imajo večino nad vladajočim, so turškega jarma naveličani, kjer pa je še mogoč napredek in koder so dani pogoji zanj, kakor na primer ob naturni trgovski poti iz Indije preko Bassore in Bagdada v Damask in od tod k Sredozemskemu morju, tam je vse že pod vplivom tujega kapitala in diplomacije. Mnenje, da se bo Turčija, ko je izgubila Evropo, naznotraj konsolidirala, je fraza, ki so jo vrgli v svet diplomatov, ki itak ne mislijo tega, kar govore. Res je le, da bo spretna diplomacija Turčijo ravno na podlagi tiste evropske posesti, ki ji še ostane, lahko v svoje namene še izrabljala in da bo vsled tega Turčija tudi še na Balkanu nekaj časa igrala važnejšo vlogo, nego ji gre.

Ne da bi se delj spuščali v ta problem, ki je vreden znanstvenega razmotrivanja, se hočemo z nekim bolj praktičnim vprašanjem baviti. Turki premišlujejo zdaj, kaj s Carigradom. Mejna črta Enos — Muratli — Rodosto, ki zdaj Turčijo od Bulgarije loči, je bolj neugodna za Turčijo kakor za Bulgarijo. Bulgari pridejo tako prevažnemu Rodostu 40 km blizu in zgradila se bo proga Muratli — Rodosto, ki je strateško in gospodarsko silnega pomena, a se Turki za to zvezo seveda niso nikoli zmenili. Rodosto postane tako za bulgarsko trgovino najpripravnije pristanišče in Carigrad izgubi vsled tega veliko na pomenu. Lepega dne se bodo Bulgari seveda polastili Rodosta in jih ne bo nobeden mogel iz njega pregnati. Pa tudi od Črnega morja sem Carigrad ni več varen. Sovražna armada, ki bi se na primer pri Sklilu na maloazijski strani izkrcala, bi lahko prodirala do Skutarija, ne da bi zadela na najmanjšo utrdbo. Svojega vojnega brodovlja pa Turki vsled bulgarskih uspehov ne morejo več, kakor so nameravali, prenesti iz Zlatega roga v

Izmid, med ožinami ni več prostora za vojno pristanišče.

Zato je turška javnost uverjena, da se bo morala rezidenca cesarstva preločiti. Eni priporočajo Brusso, drugi Konijo (Ikonieh). Goltz paša je že pred leti predlagal, naj se središče cesarstva prenese na turško - arabsko jezikovno mejo, v Aleppo ali Damask. Mnogi upajo, da bi se s tem Arabci bolj priklenili na osmanstvo, zakaj arabsko vprašanje je po splošnem prepričanju zdaj najvažnejše vprašanje obstoja turške države. Misel Arabce pridobiti s tem, da se prestolnica Turčije preloži bližje k njim, ni napačna, seveda bi pa morali Osmani Arabcem dati enake politične pravice. Ali je to sploh mogoče, kar se Turkovi tiče, in bi li to Arabce trajno na Turčijo navezalo, je pa zopet drugo vprašanje. Iz Aleppa bi se za čas lažje vladalo tudi Kurdistan in Mezopotamijo in tudi prometne zveze so tu zelo ugodne, kajti Aleppo je zvezan z Anatolijo in Sredozemskim morjem pri Alexandretti, s Sirijo preko Bajruta in Damaska, z Mezopotamijo pa po bodoči bagdadske železnici. Če bi se zvezal Aleppo po takozvanem Chesterjevem projektu še s Kurdistanom, bi postal res središče države.

Za tem načrtom, ki se zelo diskutira, pa tiči seveda še nekaj drugega: namreč želja Nemčije pridobiti si zopet odločilni vpliv na Turčijo, zlasti vsled bagdadske proge, ki je tam v rokah nemškega kapitala. Prave regeneracije pa Turčija tudi z Aleppom ne bo doživela.

Občni zbor katol. društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani.

Ljubljansko K. D. R. P. je imelo v nedeljo, 20. t. m., v dvorani »Rokodelskega doma« občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število mojstrov in pomočnikov. Otvoril ga je društveni predsednik, v. g. Alojzij Stroj, ki je v svojem nagovoru povdarjal, da nudi K. D. R. P. svojim članom strokovno in splošno izobrazbo, da jim svetuje, jo stanovsko organizacijo in da uspešno rešujejo velik del socialnega vprašanja, ker oskrbujejo svojim članom stanovanja, so jim v vsestransko podporo na potovanju in sploh storé vse, da jih vzgoje v dobre, strokovno izobražene mojstre. V nadaljnjem izvajanju je društveni predsednik poročal,

kaj je storilo ljubljansko K. D. R. P. v preteklem letu za svoje člane.

Delo K. D. R. P. za izobrazbo.

Ljubljansko K. D. R. P. prireja za strokovno izobrazbo svojih članov od časa do časa poučne, strokovne tečaje za posamezne obrti. Lani je zaključilo štiri take poučne tečaje: za knjigoveze, čevljarje, krojače in poseben tečaj za obrtno knjigovodstvo. Letos nadaljuje poučni in strokovni tečaj za čevljarje, ki ga vodi g. čevljarski delovodja Ivan Pobeška. Voditelj knjigoveškega tečaja, g. poslovodja knjigovoznice kat. tiskovnega društva, Ivan Dežman, je obljubil nadaljevati knjigoveški tečaj. — Kot nekaj poučni tečaj smemo imenovati tudi predavanja o stavbinskih slogih in o izvršitvi stavb v dotičnih slogih, ki jih je imel v društvu svetnik trgovske in obrtne zbornice, g. Ivan Ogrin. Predavanja so bila jako koristna obrtnikom stavbenih obrti. — Priprave za mizarski tečaj se vrše in se bo tečaj kmalu otvoril.

Kakor za strokovno skrb pa K. D. R. P. tudi za splošno izobrazbo. Društvo je dalo priliko svojim članom priložiti se nemščine pod vodstvom profesorja I. dr. gimnazije, gosp. Antona Sušnika. Uspehi tečaja so bili prav povoljni. — Posebno važen pripomoček izobrazbe so govori in predavanja v društvu. K. D. R. P. je imelo pri svojih javnih prireditvah štiri govore, pri mesečnih shodih — prvo nedeljo v mesecu — predavanje in od 1. oktobra do Velike noči vsak ponedeljek zvečer tudi predavanje. Govore pri javnih prireditvah sta imela g. prof. dr. Jerše in društveni predsednik; pri mesečnih shodih sta govorila g. ing. V. Remec, ravnatelj obrtno-pospeševalnega zavoda, o mojstrskih preizkušnjah, in g. svetnik Ivan Ogrin o delavskem zavarovanju zoper nezgode, in društveni predsednik je imel več predavanj. Tedenska predavanja je vodil v. g. prof. dr. Alfonz Levičnik, ki je tudi sam imel večino predavanj; nekaterikrat je govoril v. g. dr. Josip Jerše.

Nadaljno izobraževalno sredstvo je skrbna gojitelj petja v društvu pod vodstvom g. mestnega učitelja P. Gorjupa. Pevski zbor K. D. R. P. je dobro znan v našem mestu, ker nastopa pri cerkvenih svečanostih, pri javnih društvenih prireditvah in o drugih prilikah. — Izobrazilne so tudi igre, ki jih prireja K. D. R. P. Vodstvo pri igrah je imel g. Rudolf Vrančič; pomagala sta

mu kot samostojna režiserja posameznih iger g. Iv. Peterlin in Iv. Vrečar. Društveni igralci so nastopili petkrat v »Rokodelskem domu«, vrhu tega pa še v Domžalah, pri D. M. v Polju, na Ježici in posamezni skupno z mladeniškim društvom v Mengšu in na Brezovici. — Izobrazbi služi bogata knjižnica s strokovnimi in leposlovnimi deli v slovenskem in nemškem jeziku.

K. D. R. P. — izborna stanovska organizacija.

Poročevalec opisuje dalje, kako se je ljubljansko društvo trudilo, da imajo člani v K. D. R. P. dobro urejeno stanovsko organizacijo. V društveni hiši imajo svoj dom, v društvenih zveste brate. Ljubljansko društvo je sprejelo gostoljubno pod svojo streho nad pol stotine popotnih članov drugih rokodelskih društev; v zameno so pa našli ljubljanski društveniki, ki so šli za krajšo ali daljšo dobo v tujino, v tamošnjih rokodelskih domovih gostoljubno zavetje. In takih domov imajo K. D. R. P. 406 — dokaz, kako močna je ta organizacija. Za podporo popotnim članom so pa izdala društva v preteklem letu 80.000 kron, kar je zopet dokaz, kako požrtvovalno se podpirajo društva med seboj.

Ljubljansko K. D. R. P. je ustanovilo v korist svojih članov skupino J. S. Z., ki daje svojim članom podporo za čas bolezni, za brezposelnost, za selitev itd. Blagajnik skupine je društveni g. Anton Znidarski, ki sprejema vplačila v društvenih prostorih vsako nedeljo od 11. do 12. ure.

K. D. R. P. so pa koristna še zlasti radi tega, ker poleg gmočnih koristi, ki jih nudijo svojim članom, zlasti skrb za ohranitev najdražjega zaklada — sv. vere in za življenje po sv. veri. Zato se ljubljansko K. D. R. P. ni strahlo stroškov in dalo podporo deseterim članom, ki so šli na Dunaj k evharističnemu kongresu, kjer se je morala poživiti verska zavest že ob dejstvu, da je nad 200 K. D. R. P. poslalo na Dunaj svoje mnogobrojno zastopstvo, da se pokloni Zveličarju v sv. zakramentu. Priredilo je ljubljansko društvo tudi v Ljubljani evharistično slavnost, pri kateri je nad 150 društvenikov — mojstrov in pomočnikov — prejelo sv. obhajilo.

K. D. R. P. — OBČEKORISTNA SOCIALNA NAPRAVA.

Poročevalec slika delo K. D. R. P. kot občekoristno socialno napravo.

LISTEK.

Gora Atos, republika menihov.

Potopisna črtica z balkanskega polotoka.

Spisal N. vitez pl. Guunansthal. — Poslovenil K. Cik.

(Koniec.)

Oče Ksenofon je imel poleg tega tudi nalogo, sprejemati ptujce in jih častno pozdravljati v imenu samostana. Ker je bila nedelja, mi je predlagal udeležiti se najprej službe božje, potem mi pa hoče pokazati notranjost samostana. Ta predlog sem sprejel z veseljem. Glavna cerkev sv. Pantelejmona je izredno bogata in obilica pozlačenih predmetov skoraj teži. Službi božji je prisostvovala številna asistenca, skoraj sami ruski kmetje v škornjih iz juhtine in v kaftanih. Bili so večinoma romarji ali samostanski uslužbenci. Jaz sem dobil časten prostor pri oltarju in sem iz najbližje bližine lahko sledil duhovnemu opravilu, ki se je žal bližalo svojemu sklepu.

Opat arhimandrit Andrej, obdan od številnih duhovnikov, je maševal. Petje, ki je spremljalo službo božjo, je bilo čudovito lepo in mašna oblačila,

pri katerih je ta dan prevladovala zelena barva, so kipele samega zlata in so razodevala, kakor tudi drugi h kultu spadajoči predmeti, tako bogastvo, ki je vse, kar sem bil sličnega videl v Moskvi in Peterburgu, doždevno prekašalo; vse se je lesketalo, bilo novo, večinoma darila cesarske rodbine. Prav posebno so me opozorili na svetniško podobo, predstavljajočo sv. Pantelejmona, ki jo je bil podaril cesar Nikolaj II. Svetnik sam je bil izdelan v emajlu, obrobek silno dragocen iz cizeliranega zlata z emajlovimi okraski. Vse delo Hlebnikoffovo iz Peterburga, ne sicer posebno okusno, zasluži vendar, kar se tiče izpeljave in finosti dela, popolno priznanje. Oče Ksenofon mi je pokazal po maši še nekatere prostore in slike, potem me je pa peljal v sprejemno dvorano, kjer naj bi bil predstavljen arhimandritu Andreju. Dvorana je zelo velik, zračen prostor s številnimi okni na treh straneh. Okrasba prostora, je zelo svetlobarvna, beli čipkasti zastori ogrinjajo okna, cvetlične mize z rastlinami stoje okoli, na stenah vise slike, kamenotiski in fotografije, večidel portreti ortodoksnih mogočnjakov, knezov, škofov in svetniške podobe. Tlak v dvorani je gladek kot zrcalo, svetlorujavo lakiran, ob stenah stoje rudeči zametasti kanapeji, fotelji in stoli, v sredi rudeča prav

taka zofa, zgolj oprava iz petdesetih let.

Razum mene sta bila še dva gosta, neki elegantni bulgarski gospod z rodovnim trakom in neki stavbenik iz Odese. Oba sta bila prišla v elegantni salonski toaleti; jaz pa sem moral hoté nehoté ostati v svojem prav čudnem potnem kostumu, ker nisem imel s seboj nič drugega. Vrh tega je bilo navzočih še več menihov; vsi smo sedeli v eni vrsti ob steni in čakali.

Prinesli so nam čaja in vkubauja. Tu slednjič pride arhimandrit. Vse je vstalo in mi roko poljubilo.

Predstavili so nas; sedel je na zofa in kramljal z nami. Je zelo obilen mož visoke rasti, z veliko sivo brado; izgleda že zelo star in slaboten in je baje tudi bolehen. Nosi lep zlat naprsni križec na zlati verižici. Prijazen star gospod je, kojega govorjenje je vedno pomešano s pobožnimi besedami in molitvicami.

Semtertja je prišel kak menih po ukazu arhimandrita za karkoli; pri tem je dotični menih vedno pokleknil in poljubil staremu gospodu roko. Ko smo bili dalj časa kramljali, je bil napovedan obed in preselili smo se v jedilno dvorano, nahajajočo se pod sprejemno.

Dasi je pa sv. Pantelejmon, kakor vsi ruski samostani, cenobiti, ne obedu-

je opat z načelniki samostanske duhovščine in svojimi gosti v skupnem refektoriju. Obed se je razločeval od kosil v grških samostanih v tem, da je bil lepo in čedno serviran, tudi se je opazila v izbi, razvrstitvi, številu in pripravi jedil neka pretencija (ošabnost), pa se mi je morda pravzato zdel prav tako malo okusen, da, zaostajal je daleč za kosilom na Simopetri. Tudi tu je bila zabela ravnotako slaba, kot povsod na Atosu.

Po kosilu nas je peljal arhimandrit še v svoje posebne sobe in dal vsakemu izmed nas ptujcev daril za spomin, med drugimi tudi v samostanu samem izgotovljene slike Matere božje. Preden mi je mojo izročil, je vprašal očeta Ksenofona: »Ali mi je varno dati?« nakar ga je slednji pomiril, da sem katoličan, ki tudi visoko častim podobe Matere božje. Nato smo se poslovili od arhimandrita in z očetom Ksenofonom sva pričela obhod po samostanu. Najprej sva videla velikanski refektorij, kjer vsak dan je nad tisoč menihov, odu sva šla skozi drevored rožnato in belo bogato cvetočega lovorja v stransko poslopje, kjer se nahaja prav bogata, velika knjižnica, potem h grški cerkvi, nato h grdemu velikemu poslopju na morskem bregu, kjer sem ogledoval veliko bolnico in slikarsko šolo. Poslednja je prav hvalevredni

Dandanes se zlasti povdarja skrb za zdrava stanovanja. K. D. R. P. nudijo v svojih domovih rokodelskim pomočnikom primerna, zdrava stanovanja. V 406 družinskih domovih je lani imelo 5670 članov K. D. R. P. udobno stanovanje. Ljubljansko društvo je v svojih prostorih moglo dati trajno bivališče le devetim pomočnikom; mnogo slovenskih rokodelskih pomočnikov je pa imelo v tujih mestih, kjer so bili radi nadaljnje strokovne izobrazbe, v tamošnjih družinskih domovih za nizko ceno prav dobro stanovanje. — Prav tako se dandanes povdarja skrb za rojake, ki bivajo v tujini. Izmed vseh stanov pa je primeroma največ rokodelskih pomočnikov, ki si morajo iskati kruha v tujini, ali pa potujejo, da se izurijo v svoji stroki. Za tako preseljevanje v okviru države ali v okviru kontinenta je pač izredno koristna ureditev v K. D. R. P., ko ima vsak član, ki se izkaže za društveno knjižico, pravico do prenočišča in podpore v bratskem društvu. Vseh društev pa je sedaj 1221; v Avstriji 166, druga so v Nemčiji, v Švici, pa tudi na Angleškem, v Italiji in v Ameriki.

V K. D. R. P. je tudi posredovalnica za delo, kar je v veliko korist pomočnikom, pa tudi mojstrom.

Eminentno socialnega pomena — pravi poročevalec — so K. D. R. P. za rokodelstvo in tudi sploh za človeško družbo. Ko je leta 1863, dne 12. aprila, presv. cesar Franc Jožef I. s svojim obiskom odlikoval dunajsko K. D. R. P. in se prepričal o njegovi uredbi, je rekel: »Katoliška društva rokodelskih pomočnikov so velika dobrota za rokodelstvo.« In slavni vodja nemških katoličanov Windhorst je izjavil: »Več kot postavne določbe so storila K. D. R. P. za razvoj obrtnega stanu.«

× × ×

Društveni predsednik se je nato v iskrenih besedah spominjal rajnih pokroviteljev, dobrotnikov in članov društva. Avstrijska K. D. R. P. so izgubila svojega vrhovnega predsednika kardinala dr. Fr. Nagla, vrhniško K. D. R. P. je izgubilo svojega prezaslužnega predsednika, rajnega dekana Lovro Gantarja, ki je bil poseben prijatelj tudi ljubljanskemu K. D. R. P., in ljubljansko društvo žaluje za vzornim rajnim svojim članom, bivšim pekovskim mojstrom in kontrolorjem Kmetijske posojilnice za ljubljansko okolico, g. Alojziju Jenko, ki se je tudi v oporoki društva spominjal. Blage rajnike, prijatelje rokodelstva, bo ohranilo društvo v hvaležnem spominu.

Nato je sledilo poročilo o dohodkih in stroških K. D. R. P. v preteklem letu. Društvo je veliko žrtvovalo za izobrazbo svojih članov, poravnalo 1430 kron letnih obresti od dolga, ki je na »Rokodelskem domu«, in vrhu tega plačalo 1200 K dolga. Poleg darov, ki jih je prejelo društvo zlasti od prečastite duhovščine, so bili viri dohodkov tudi društveni bloki s potrdili za majhna darila v korist K. D. R. P., razglednice in nabiralnik v društveni restavraciji.

Starosta g. Ivan Fernus je poročal o vplačilih družstvenikov, dalje o kegljski in veseliški blagajni. — V imenu pregledovalcev računov je poročal gospod R. Vrančič in je občni zbor dal odboru absolutorij.

× × ×

poizkus povzdigniti in razviti atoško umetnost, vendar doslej z zelo slabimi uspehi. S trdim, hieratičnim bizantinskim okusom so bili sicer pomedli, ampak do prostega, samostojnega umevanja se še niso povzpeli dobri menihi.

Potem sem prosil očeta Ksenofona, da me je peljal še k puščajniški naselbini, ki bi bila v bližini. Stori je to zelo rad. Žal, nisva mogla govoriti s puščajnikom, ker se je po kosilu vlegel nekoliko počivat, ampak vrt je bil prav čedno in dobro oskrbovan in moji bogoslovni pogovori z očetom Ksenofonom so bili silno zanimivi, tako da sem imel velik užitek od svojega izprehoda. Vrnivšega se komaj v samostan, so me klicali k popoldanskemu čaju v sprejemno dvorano in po čaju so mi povedali, da je čoln pripravljen, kateri naj bi mene in druge gospode popeljal v Dafné, kamor mora kmalu dospeti ruski parnik, s katerim sem se hotel vrniti v Solun.

Ko sem se bil prisrčno poslovil od očeta Ksenofona in drugih menihov, smo se odpeljali.

Oče Paisi nas je spremljal. Bila je 3 ura popoldne. Junjsko solnce je hudo pripekalo. V Dafneju se je bila nabrala neverjetna množica ruskih romarjev, večinoma revnih ljudi, ki so v zelo priprosti gostilni povsod polegali in počivali, dokler ni prispel parnik, ki

Nato je bil razglašen izid volitev. Starosta je Ivan Kimovec, podstarosta Ivan Štrus, odborniki: Ludovik Bajde, Mihael Bajec, Ivan Fernus, Franc Jager, Avgust Jeločnik, Blaž Novak, Jakob Zrime in Lovro Zupan. Namestnika sta: Ivan Papež in Adolf Stecker. Režiserja iger: Rudolf Vrančič in Ivan Peterlin. Za revizorja sta bila zopet izvoljena: slikar Matej Trpin in ključavničar v deželni bolnišnici Rud. Vrančič. Glavni blagajnik je ključavničarski mojster Jakob Martinčič in glavni tajnik podobarski mojster Iv. Pengov.

Pri slučajnostih sta stavila predloge gg. občinski svetnik Jernej Ložar in Rudolf Vrančič o agitaciji za društvo potom tiska, o eventualni udeležbi društva pri praznovanju Kolpingove stoletnice v Kolinu in o agitaciji za J. S. Z. Občni zbor je vse predloge odkazal društvenemu odboru.

× × ×

Na predlog predsednikov je končno občni zbor izrekel zahvalo vis. deželnemu odboru za podporo strokovnih tečajev v društvu, sl. mestni občini za podporo 200 K, sl. Kranjski hranilnici za podporo 400 K, obrtnemu pomožnemu društvu za dar 40 K, preč. g. duh. svetniku župniku v p. Henriku Dejaku za stručnico in raznovrstno orodje (v vrednosti 700 K) za domačo delavnico obrtnemu naraščanju, gg. profesorjema dr. Alf. Levičniku in dr. J. Jeršetu za poučne govore, sl. uredništva »Slovenca« in »Laihaber Zeitung« za priobčevanje poročil o društvenem gibanju, odstopivšemu starosti Iv. Fernusu in odstopivšim odbornikom Iv. Bedenu, Iv. Raukarju in Ant. Završniku in vsem poštvalnim dobrotnikom društva.

Društveni predsednik zaključil občni zbor z željo, da bi se K. D. R. P. zlasti lepo razvijalo letos, ko obhajamo stoletnico rojstva ustanovitelja rokodelskih društev Adolfa Kolpinga, in da bi moglo ljubljansko društvo potem leta 1915 toliko lepše praznovati svoj 60. letni, diamantni jubilej.

Balkanski dogodki.

MIROVNO VPRAŠANJE.

Belgrad, 21. aprila. Odgovor balkanskih zaveznikov na posredovalne mirovne predloge veselil se je izročil zastopnikom veselil danes.

PREMIJE.

Carigrad, 21. aprila. Zunanji minister dementira poročila, ki trde da sta generalissimus Izzet paša in general Zia paša, ki sta se v Carigradu vrnila, podpisala zapisnik o premirju z dvema v Bulgarijo došlim delegatoma Grške in Srbije. Kljub dementiju pa ni izključeno, da so se o ustavljenju sovražnosti Turki tudi z Grško in Srbijo pogodili pod istimi pogoji kakor se je Bulgarija.

NASPROTUJOČA SI POROČILA O SKADRSKEM VPRAŠANJU.

Cetinje, 21. aprila. Tu se govori, da se skadrski poveljnik Essad paša pogaja o predaji z generalom Martinovićem. Zdi se, da je poročilo istinito in da se je z ozirom na to, ker čakajo na padec Skadra, odgovor veselili, zavlekli. Črnogorci je od danes jutraj meje zaprli, prekinjene so tudi brzoglasne in telefonične zveze. Črnogorci se

naj bi jih prepeljal v Odeso. Oče Paisi mi je predlagal, naj se grem kopat v morje, kar sem vesel storil, ker je bilo silno vroče in se nisem bil že štiri dni dovolj umil. Voda je bila krasno čista in topla; na romantično razjednem bregu so se pojavile belobradate meniške postave, ki so kakor stara morska božanstva polegale po skalovju.

Iz srednjega veka sem se smatral premeščenega v davni pravilnični stari vek! Toda ni dolgo trajala ta iluzija, kajti ruska ladja Azov se je že bližala; zato se je bilo treba hitro obleči in posloviti od gostoljubnega polotoka, kjer sem žal le štiri dni preživel ločen od sveta ob najčistejših naravnih užitkih, ki mi bodo ostali nepozabni.

Na parniku sem dobil prav dostojno angleško rodbino, s katero sem se takoj seznanil, imenitnega Turka z njegovim haremom, jude, ruske romarje i. dr. Ladja je bila zelo snažna, jed prav dobra, postelja brez mrčesov, reči, katerih vrednost sem se bil sedaj naučil ceniti.

Po obedu sem šel na krov in sem otožen videl ponosni atoški stožec že v sinji daljavi, le še fantom. Prihodnje jutro sem bil že zopet v hotelu »Kolombo« v Solunu, bogatejši za lep spomin.

najbrže boji, da bi poročilo o padcu Skadra pospešilo izkrcanje mednarodnega odelka. Danes dopoldne je zopet zboroval kronski svet.

Cetinje, 21. aprila. Princ Peter je danes odpotoval v glavni stan. Trdi se, da mu je ukazano obvestiti vojake, da v sedanjem težavnem položaju ne preostane drugega kakor se udati volji v lesil. Ta naloga se je poverila princu Petru za to, ker živi med vojniki največje simpatije. Ne more se pa trditi, če ostane armada mirna. Trdi se, da so zavezniki zahtevali v svoji not, naj se Taraboski prikloni Črnogorci in naj se breg Bojane internacionalizira.

Dunaj, 21. aprila. »Südsl. Kor.« poroča iz Cetinja: Uradno se izjavlja, da niso istinite v inozemstvu razširjene govorice, češ, da je Črnogorci prisiljena prekiniti obleganje Skadra, ker so Srbi odšli. Črnogorci umevajo nagibe, ki so vodili srbske poveljnike in v postopanju Srbije ne vidijo nobenega neprijaznega dejanja. Položaj se s tem tudi ni nič izpremenil, ker glede na vprašanje Skadra kralj in vlada svojega stališča ne moreta izpremeniti. Najboljše to dokazuje dejstvo, ker črnogorski vojniki Skader še vedno oblegajo. Iz trte izvita so poročila, da sta sprta kralj Nikolaj in vlada kakor tudi, da se namerava kralj prestolu v prilog dednemu princu Danilu odpovedati. Vsa poročila o bojih med srbskimi in črnogorskimi vojniki kakor tudi poročila, da je neki srbski oddelek pomotoma na Črnogorce streljal, ni istinito.

Bar, 21. aprila. V črnogorskem vojnem svetu, ki je zboroval v petek zvečer, se je sklenilo izvesti glavni napad na Tarabos. Včeraj je prišlo iz tabora v Vrani pred Skader 6 bataljonov. General Martinović je brzoglasno povabil korespondenta »Corriera della Sera«, da naj bo ob napadu na Tarabos, ki se najkasneje pojutrišnjem izvede, navzoč. Zadnje dni so se čuli posamezni strelji topov iz Brdice in Bardonjola. Govori se tudi, da se bodo naskoka udeležile srbske čete v črnogorskih uniformah.

ZAVEZNIKI MED SEBOJ.

Peterburg, 21. aprila. »Rusko Slovo« poroča, da je ruskim poslanikom v Belgradu in v Sofiji naročeno, naj obema vladama odločno in prijateljsko svetujeta, naj vprašanje o mejah in o razdelitvi osvojenega ozemlja ne postane razpore.

Sofija, 21. aprila. General Paprikov, ki je bil dozda dodeljen srbskemu glavnemu stanu, se je vrnil v Sofijo, da, kakor se trdi, poroča o sporu glede na revizijo delitvene pogodbe.

London, 21. aprila. Belgrajski dopisnik »Dail Maila« trdi, da je iz diplomatskih krogov izvedel, da obstoja med Bulgarijo in Avstro-Ogrsko tajna pogodba za medsebojno pomoč v slučaju konflikta s Srbijo.

SRBSKI BOJKOT.

Belgrad, 21. aprila. Na včerajšnjem shodu srbskih trgovcev se je po kratkem sklepanju soglasno sklenila resolucija, ki želi, naj se pospeši izpeljava bojkota avstro-ogrskoga blaga. Ker očita dunajsko časopisje srbskim trgovcem, da so nelovaležni svojim trgovskim prijateljem, se proti temu očitaniu najodločnejše protestira in izjavlja, da so srbski trgovci korektno svoje obveznosti proti vsem upnikom, pred vsem nasproti avstro-ogrskim, izpolnjevali.

ALBANSKO VPRAŠANJE.

Carigrad, 21. aprila. Listi poročajo, da sta avstrijski in italijanski poslaniki velikemu vezirju prijateljsko svetovala, naj ukaže turškim četam v Valoni, katerim Džavid paša poveljuje, da se umaknejo in prepuste usodo tega mesta vlesilam. Listi nadaljujejo kampanjo proti avtonomiji Albanije in trde, da se nahajajo v Carigradu dokumenti, ki dokazujejo, da je Janina padla le vsled izdajalstva nekega voditelja sedanje začasne albanske vlade.

DROBNE VESTI.

Belgrad, 21. aprila. Skupščina je s 74 glasovi proti 60 sprejela zakon, po katerem velja lanski proračun tudi za letošnje leto. Mladoradikalec Drašković je ugovarjal, češ, da nasprotuje vladna metoda duhu ustave. Socialist Kacerovič je opozarjal, da se zaradi vojne neprimerno protežira častništvo napram civilistom. Ostro je kritiziral opajanje z militarizmom ter notranjo in zunanjo politiko vlade. Sedanja balkanska zveza ni zveza balkanskih narodov, ampak zveza dinastičnih, kapitalističnih in militarističnih interesov. Trajna bo balkanska zveza šele tedaj, ko bo zgrajena na solidarnosti ljudstva, ki si bo ustanovilo svobodno in trajno balkansko republiko. Veljković odklanja predlog zaradi zunanje politike. Ministrski predsednik Pašić je

zagovarjal politiko vlade in jemal armado in oficirje v zaščito.

Atene, 21. aprila. »Agence Athènes« poroča: Potrjuje se, da križari grška križarica »Hydra« z dvema torpednima rušilcema pred Port Sajdom, da zabrani izpad križarice »Hamidie«.

Sofija, 21. aprila. Nemški cesar je bulgarskemu caru poslal štirinajst odlikovanj, da jih razdeli med udeležence napada na Odrin.

Carigrad, 21. aprila. »Ikdam« poroča, da je naročila Bulgarija v italijanskih ladjedelnih tri moderne vojne ladje.

Carigrad, 21. aprila. Porta je nemškemu poslaniku javila, da sprejme pogoje, ki jih je stavila Grška, da se vrnejo vojni vjetniki. 5000 turških vojnih vjetnikov izkrcajo v Mersini. Grki umikajo svoje čete z otoka Chios.

SRBSKI RAZLOGI ZA REVIZIJO POGODBE.

Belgrad, 21. aprila. V sedanji vojni je Srbija zavzela — uračunši Albanijo — 52.000 kv. km; Bulgarija — deloma s pomočjo Srbije — 52.000 kv. km; Črnagora 8000 kv. km; Grška z otoki 45.000 kv. km. Ako bi vsaka država obdržala, kar je okupirala, bi bila Bulgarija še vedno za 48.000 kv. km večja nego Srbija, ker je bila že doslej dvakrat večja nego le ta. Ako pa se ustanovi avtonomna Albanija, ki bo merila okroglo 30.000 kv. km, potem ostane Srbiji samo še 39.000 kv. km, Bolgariji pa vse, kar je zavzela, t. j. 52.000 kv. km. Potemtakem je Bulgariji že danes brezpogojno zagotovljenega za 13 tisoč kv. km več okupiranega ozemlja, nego Srbiji. Razširjena Bulgarija bi torej že po tem za 61.000 kv. km večja nego razširjena Srbija; Srbija bi namreč merila vsega skupaj 87.000 kv. km, Bulgarska pa 148.000 kv. km. Ako bi pa Srbija morala Bulgariji odstopiti tudi vse tisto, kar Bulgarija zahteva, potem bi Srbiji od cele okupirane cone ostalo le 28.000 kv. km, medtem ko bi Bulgarija dobila 62.000 kv. km, tako da bi Bulgarija merila vsega skupaj 158.000 kv. km, Srbija pa samo 76.000 kv. km. Skupaj s Črnogoro bi Srbija imela krog 86.000 kv. km. Vojaštva je ob sedanji vojni postavila na bojno polje Bulgarija 240.000, Srbija 260.000?

Dnevne novice.

— »Dan« in jugoslovanska radikalna mladina. »Dan« seveda z vsemi kriplici podpira gibanje radikalne jugoslovanske mladine. Že več kakaj. Upa dobiti s tem čim več naročnikov in »Narodu« odvzeti odjemalcev. Toda pri tej stvari je tudi nekaj drugega merodajno. V svoji veliki naivnosti razkriva namreč »Dan« v svoji 473. številki sledeče: »Prej je bilo žalostno z našo mladino. Kakor da se že pripravljajo, da postanejo orodje za reakcijo in klerikalizem. Tu je prišel med mladino prepoved... Kakor da je padla iskra med nje. Mladi ljudje so spoznali: če pojde na Slovenskem tako naprej, kakor sedaj — potem bo vsega konec. Povedali so, da s klečepalstvom ne pridemo nikamor. Le ako v narodu uničimo suženjskega duha, bo zmožen velikega življenja. Treba se je preroditi — treba je začeti novo življenje. Tega navdušenja so se pa na vladi grozno ustrašili. Na meji že nismo drugega zahtevali, kakor duhovnika, da opravi zadnje molitve in smo čakali, da mrliču zatismo oč. Tak narod brez odporne sile je zelo lahko potujčevati. Vladi se je vse posrečilo, delala je kakor se ji je ljubilo. S. L. S. itak ne sme biti proti nji — napredna stranka pa je nekako obračala oči navzgor, naj bi ji milostno rešili življenje. Prerojenje mladine in celega naroda pa bi napravilo konec tem razmeram.« — »Dan« se zelo moti, če misli, da se S. L. S. kaj vznemirja zaradi teh namenov njegovih mladeničev. Pač pa utegne »Dan« s tem pridobiti zopet naklonjenost oficijelne narodno-napredne stranke. Za to ga seveda ne zavidamo. Vseč pa nam je naivnost tega lista, ki s tako ljubko odkritosrčnostjo razkrinkuje svoje svobodomiselnost namene. Značilno je, kako ljudje, ki so te dni s tako navdušenostjo kričali, da hočejo s »skupnimi narodovimi močmi« zavzeti gospodarsko polje in morebiti še celo osvojiti južno Bavarsko, ki je tudi bila nekdanje slovenske, ne morejo zakrivati svojega strankarstva. Ne gre se pač za gospodarsko polje, ampak za to, da se vjamejo kakšni mladi kalini na lim polomljenega svobodomislstva na Kranjskem. To pa se bo seveda izjalovilo in ti čudni reševalci slovenskega naroda bodo ostali sami — v uredništvu »Dneva«.

— Častni občani v št. Petru pri Novem mestu. Iz št. Petra pri Novem mestu se nam piše: Tukajšnji občinski odbor je imenoval v svoji seji dne 20. t. m. za častne občane poslanca Jarca, novomeškega okr. glavarja barona Rechbacha ter domačega obč. odbornika grofa Margherija — vse radi zaslug, pridobljenih za občino.

— **Slovenski rimski romarji cesarju.** O tem se nam še poroča: Navdušeni smo iz Rima Njegovemu Veličanstvu tako-le brzojavili: »648 slovenskih romarjev moli na grobu apostolov za Vaše Veličanstvo in za predrago Avstrijo, naj bi vse notranje in zunanje sovražnike srečno premagala.« — Že zvečer smo iz Schönbruna prejeli sledeči ganljivi odgovor: »Njegovo Veličanstvo je s posebno zadovoljnostjo blagoklonjeno vzelo na znanje poročilo o pobožnih molitvah slovenskih romarjev na grobovih sv. apostolov za cesarja in za domovino, ter se Vaši knezoškofovski milosti in vsem romarjem premilostno zahvaljuje za izraz tako lojalnih in domoljubnih čustev. Po najvišjem ukazu baron Schiessl.«

— **Vode** so napravili časniki o rimskem romanju veliko več kakor jo je bilo v resnici, tako da zdaj »Narod« od veselja plava v njej. Resnici na ljubo bodi konstatirano, da je bil resnično deževen samo en dan, namreč ponedeljek, sicer pa je dež le časih malo prišel. Vreme je bilo v obče nestanovitno; toda mnogo več je bilo suhega kakor mokrega. Nobene primere z deževanjem za časa evharističnega kongresa. Toliko v prilog resnici, da se nam ne bodo neprijatelji brez vzroka posmehovali, prijatelji pa milovali. Vprašajte romarje: vsi so polni veselja in zadovoljnosti! — Romar.

— **Deželni železniški svet** je danes sklenil, da se železniško ministrstvo naprosi, naj vse ukrepe, da se čimprej odpravi neznosne razmere na ljubljanskem južnem kolodvoru in zgradi nov kolodvor. Dalje je bil sprejet predlog komercialnega svetnika Povšeta, ki se glasi: »Deželni železniški svet dežele Kranjske, zbran v svoji seji dne 22. aprila se obrača na c. k. železniško ministrstvo z nujno prošnjo, da vendar že železniško ministrstvo odredi ter tako že dolgoletni občni zahtevi prebivalstva in tujskega prometa ugotovi, da bodo osebni vlaki s kamniške proge prihajali na južnoželeznični kolodvor, oziroma odhajali s tega. Dalje sta bila sprejeta predlog dr. Lampeta, da se čimprej vpelje na Dolenjski železnici brzovlak in predlog poslanca Perhacca, da se čimprej zgradi vipavska železnica. Za predsednika je bil namesto odstopivšega glavarja Šukljeta izvoljen dr. Šusteršič.

— **Premeščeni** so gg.: Valentin Miheč, župni upravitelj na Kočevski Planini (Stockendorf) za kaplana v Črmošnjice; kaplan Franc Skvarča iz Črmošnjice na Kočevsko Planino za župnega upravitelja; Ignacij Oberstar iz Bohinjske Bistrice v Sodražico; Viktor Kragl iz Sodražice na Bohinjsko Bistrico; Josip Bambič iz Polhovega Gradca na Koroško Belo; Franc Sedež s Koroške Bele v Polhov Gradec. — Pokojnica je dovoljena gosp. Nikolaju Krizaju, župniku v Ovišah.

— **Prvi avstrijski katoliški protialkoholni shod** bo zboroval dne 4. maja. — Spored: 1. Mi katoličani in alkoholno vprašanje (duhovni svetnik Janez Kalan, Ljubljana). 2. Mladinska vzgoja in alkohol: a) iz šol odpuščena mladina (Janez Schodl, Dunaj); b) šolska mladina, zveze angela variha (vseučiliški profesor dr. Janez Ude, Gradec). 3. Sredstva v protialkoholnem boju. — Zvečer ob 6. uri: Zborovanje avstrijske zveze katoliških križarjev. — Od 1. do 8. majnika razstava proti alkoholizmu.

— **Kamniška podružnica Slovaškeve zveze** ne bo zborovala dne 8. maja v Vodica, ampak v Zgor. Tuhinju. Predaval bo tovariš Malenšek o domišljiji. Pričetek ob 2. uri popoldne. Poselna vabila se ne bodo poslala.

— **Glavna skupščina »Matice Hrvatske«.** Včeraj se je vršil v Zagrebu občni zbor »Matice Hrvatske«. Članov ima 10 tisoč. Aktivna znašajo 805.500 K, pasiva 804.000 K. Matica bo izdajala tudi popularne poučne knjige. Storili so se sklepi glede literarnega programa z dalmatinsko, srbsko in slovensko »Matico«.

— **Nova šolska knjiga.** Ministrstvo za bogocastje in nauk je z odlokom z dne 3. aprila 1913, št. 49.783, odobrilo knjigo: Latinska vadnica za četrti razred gimnazij in realnih gimnazij, sestavil dr. Jos. Pipenbacher. Cena vezani knjigi 2 K 20 vin. — Založil L. Schwentner v Ljubljani.

— **Slovenec — župan v Ameriki.** Iz Willarda, Wis., največje kmetijske slovenske naselbine v Ameriki, poročajo: Na Willardu, Wis., je bil pri volitvah z veliko večino izvoljen za župana Slovenec Ignac Česnik. To je nedvomno izvanreden slučaj, da je Slovenec dosegel to čast v Ameriki. Razen Česnika so bili izvoljeni tudi drugi rojaki, ki so kandidirali za kak urad. Ti so: Frank Francelj in Anton Zupančič, supervizorja; S. J. Legat, občinski tajnik; Frank Perovšek, mirovni sodnik; Josip Pekolj in Steve Plautz sta občinska konstablerja. Vodstvo naselbine je torej prišlo v slovenske roke, kar bo za tamonjske številne slovenske farmarje velike važnosti. Njihove zahteve in potrebe se ne bodo zapostavljale za potrebami drugih narodnosti, kakor se to dela po farmerskih naselbinah, kjer naši rojaki nimajo politične moči.

— **Vinogradi v Hercegovini uničeni.** Sneg in mraz je v Hercegovini uničil vse, kar je bilo zelenega, zlasti pa vinograde. Polja so pod vodo.

— **Vremenske neizgode v Dalmaciji.** Iz vseh krajev Dalmacije, zlasti pa iz zadrškega okraja, prihajajo žalostna poročila o škodi, ki jo je povzročilo nevretime zadnjih dni. Šel je sneg in toča, bilo je mraz, vihar je razsajal in končno je padla slana. Setve, sadje in trte so ponekod popolnoma uničene.

— **Avtomobilna vožnja kranjskega in koroškega avtomobilnega kluba.** Kranjski avtomobilni klub nam poroča, da so se vršile tozadevne seje in se je v sporazumu doseglo, da se bode vršila dvadnevna konkurenčna vožnja, ki bode vozila večji del po naši deželi. Prvi dan prenočujejo tekmovalci v našem mestu, kjer se jim priredi družabni večer v hotelu »Union«. Za vožnjo, ki se vrši dne 16. in 17. avgusta bode razpisanih 8 lepih daril.

— **Ogenj.** Zalog pri Goricih: V nedeljo, 20. t. m. zjutraj okoli pol 4. ure je začelo goreti v Zalogu pri »Balantu«. V hipu je bilo vse v ognju. Rešili so ljudi in živino. Hiša in gospodarska poslopja so do tal pogorela. Ker je poslopje »Zalesnika« tik »Balanta«, je tudi to pogorelo do tal, stavbe so bile lesene in s slamo krite. Neumornemu delovanju sosedov in drugih na pomoč prihiteli sovaščani so se je zahvalili, da se ni ogenj razširil, zlasti da se ni vnelo pri »Brsnjaku«, čegar s slamo krito poslopje je bilo v skrajni nevarnosti. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Oba pogorela sta rečna, ker jima je zgorelo tudi pohištvo in vsa obleka, sta res usmiljenja vredna. Zaravovana sta baje oba.

— **Obešenega** so našli danes zjutraj na Črnučah blizu železniške proge v gozdiču neznanega moškega, rujavih las in črnih las. Samomorilec je slabo obdelan, brez vseh listin, star kakih 40 do 45 let, najbrže kak delavec. Kaj ga je gnalo v smrt, se ne ve. Soditi po zunanje najbrže alkohol.

— **Na Črnučah** je danes umrl najstarejši mož, 91letni Franc Dobrovec; včeraj pa 81letna Reza Pečar. Naj počivata v miru!

— **Krasne vrtnice in lepo sadje** imajo v Kartuzijanskem samostanu v Pletterjah. Nad 80 najlepših vrst. Znano je, da ima vsak duhovnik pri svoji hišici tudi vrtniček ter goji cvetlice in sadjarstvo. Sadije tako dobro shranijo, da je še zdaj popolnoma sveže. Breskve iz Špalirjev imajo že sredi julija najkrasnejše.

— **Promet čez Kolpo.** Na ponovno zahtevo kranjskega deželne odbora, da bi se pri Gribljah zgradil most čez Kolpo, je sedaj hrvaška vlada odgovorila, da odklanja most, pač pa se naj zgradi med Krasincem in Pravutino prevoz čez Kolpo. Dne 10. maja se bo vršila v ta namen obravnav.

— **Kolavdacija cirknškega vodovoda** se prične dne 5. maja t. l.

— **Slovenec ponesrečil z aeroplanom.** Iz Homesteada N. J. v Ameriki poročajo: Da se zanima v mestu Homestead N. J. nekaj Slovencev za zrakoplovstvo, o tem smo že svoječasno poročali. V vrsto Zeppelinovih in Wrightovih učencev vstopil je ondi tudi naš rojak Ivan Bizjak, 43 let star, po poklicu kovač, oženjen, doma iz Sežane na Krasu. Ivan Bizjak ima v Homesteadu že nekaj let svojo hišo z dobrih kovačnic. V tej kovačnici so se delali zadnji časi načrti za nov aeroplan po Bizjakovem obrisu. Za to se je potrošilo mnogo novcev in žrtvovalo dosti truda, a mnogim izumiteljem že ni bila sreča mila, tako usoda je zadelala tudi našega Bizjaka. Zadnja sobota je bila določena za prvo poizkušnjo Bizjakovega umotvora na dvorišču blizu njegove kovačnice. V družbi nekega John Handa se je hotel Bizjak spustiti v zrak z novim letalnim strojem, pri tem jima je pa odrekel motorni stroj, da se nista dvignila nad zemljo niti za eno ped. Največ pregrevance sta imela z gonilnim vretenom v ozadju novozgrajenega aeroplana. Pričujoči sosedje so obema branili, naj ne delata tako drzne poizkušnje, a vse zaman. Bizjak je končno zaklical svojemu tovarišu: »Dalje!« John Hand je nato odprl stroj, — pa razočaranje in nesreča! Aeroplan se ni hotel dvigniti niti za ped nad zemljo, pač pa je eksplodiral slabo zgrajeni motor, vsled česar ga je vrglo več metrov visoko. Po nesreči je padel za tem Bizjak ravno na lopate propelerja ali vijaka, in si je vsled padca zlomil več reber in levo roko; zelo opasno je poškodovan tudi notranje. Takoj zatem so prenesli ponesrečenca popolnoma nezavestnega na njegov dom, kjer je poklicani zdravnik izjavil, da bo Bizjak težko okreval. Pomilovanja vredno je pri tem tudi, da je potrošil Bizjak za ta letalni stroj skoraj vse svoje premoženje, ker je delal na njem več let.

— **Utonil** je ob izviru Vipave brat dež. poslanca Perhacca, Ludovik Perhacc. Bil je božjasten.

— **Umrl** je v Zagrebu Armin Koričić, pravnik in hrvaški književnik.

— **Tiskarski škrt** nam je včeraj iz imena krškega odvetnika dr. Dimnika napravil dr. Dominika.

NEMŠKI GENERAL ZAHTEVAL POMNOŽITEV AVSTRIJSKE ARMAD.

V Monakovem je dne 20. aprila leta 1913 zborovalo načelstvo vsenemške zveze. To zborovanje samo kot tako bi nas ne zanimalo več kolikor nas kot časnikarje mora vsaka politična novica zanimati, da se niso na tem shodu vmešavali tudi v avstrijske politične zadeve in pritiskali, da moramo Avstrijci svojo armado pomnožiti.

Prvi je govoril predsednik, neki odvetnik Claz iz Moguncije. Političen položaj je strašno črno nastikal. Tožil je, da Nemci pravzaprav nihče ne mara in povedal, da morata Nemčija in Rusija v najbližnjem času poravnati svoje račune. Pohvalil je nemško vlado, ker je vložila brambno predlogo, ki bo stala milijardo, a obenem je vprašal, če tudi zaveznik (Avstro - Ogrska) za oboroževanje proti skupnim sovražnikom skrbi, kakor Nemčija. Vprašanje je zanikal in zahteval, da mora biti Avstro - Ogrska za vojsko ravno tako kakor Nemčija pripravljena.

O brambni predlogi je poročal nato general Keim iz Berlinu. Tožil je, da sta Nemčija in Avstrija desetletja zasledovali slabotno vojaško politiko, pred vsem zato, ker so se na razmere v parlamentih ozirali, kar je vplivalo tudi na zunanjo politiko Avstrije. Ker so postale razmere nevdržljive, so se končno lani odločili, da armado pomnože, a se ni dovolj pomnožila. Nova vojaška predloga, o kateri se zdaj v Avstriji govori, mora biti velikopotezna in precej brezobzirna nasproti strankarsko političnemu kričanju, če ne, svojega namena zopet ne bo izpolnila. Rakana avstrijske armadne organizacije je malo mirovno stanje, osobito pri pehoti, kar se odpravi le, če se znatno število rekrutov zviša. Reforma se mora hitro izpeljati in ne zopet na tri ali na štiri leta razdeliti. Zvezni državi dveh cesarjev morata imeti v bodoče odprte oči, ker če nastane zopet kak kriza, dvomim, da se konča brez svetovne vojske, o kateri je Bethmann govoril. Ta svetovna vojska bo pa usodo Nemčije in Avstrije odločila in tudi usodo narodov.

Admiral Breusing (Berlin) je odklanjal angleški predlog, da naj bi se čuo leto vojne ladje gradile.

Govori so bili z velikanskim navdušenjem sprejeti. Sprejeta je bila resolucija, ki izraža, da Nemci v rajhu pričakujejo, da se avstro - ogrska vojna moč izpolnjuje hitro in uspešno!

PODKUPOVANJE NEMŠKIH OROŽNIH TVORNIC.

»Vorwärts« poroča, da se je Kruppov uradnik Dewitz, ki je spravljal podkupljenim uradnikom izvaobljena poročila, nekaj časa nabajal v preisk. zaporu in so ga na svobodo šele proti kavelji izpustili. »Lokalanzeiger« poroča, da bo nemški vojni minister Heeringen moral odstopiti, ker so mu na dvoru zamerili, ker se je sploh v državnem zboru spustil v zadevo in ker ni izjavil, da ne more ničesar izjaviti, ker vso zadevo se sodišče preiskuje.

Proslava pragmatične sankcije.

Slovesna proslavitev pragmatične sankcije se je minulo soboto vršila na vseh srednjih in ljudskih šolah na Kranjskem ter se je učencem razložil pomen tega velikega državnega akta za nadaljni razvoj enotnega in nedeljivega avstrijskega cesarstva. Zlasti naše srednje šole so dostojno obhajale zgodovinski dan. Na prvi državni gimnaziji v Ljubljani se je slovesnost pričela s službo božjo, ki jo je daroval g. prof. dr. Svetina. Nato je v praznično okinčani slavnostni dvorani proizvajal dijaški pevski zbor pesem »Domovje moje, Avstrija«, nakar je povzel besedo slavnostni govornik g. prof. dr. Zmavec ter polnoštevilno zbrani mladini raztolmačil pomen slavlja, pozivajoč zbrane k stari ljubezni in zvestobi do vladarske hiše. Ko so dijaki zapeli himno »Bog cuvaj te, o Avstrija«, je gimnazijski ravnatelj g. dr. Požar, omenjajoč prestanih hudih viharjev, ki so tekom zadnjih 200 let drvili preko naše avstrijske domovine, poudarjal potrebo, da se tesno in z zaupanjem oklenemo habsburške hiše, ki edina more družiti mnogoštevilne narode monarhije ter jim zajamčiti srečen dom. Ob živoklicah na vladarja in petju cesarske himne se je slovesnost zaključila.

Dijaki druge državne gimnazije ljubljanske so se po cerkvenem

opravilu zbrali v okrašeni telovadnici svojega zavoda. Pevci so prav lepo prednašali spev »O Avstrija, ti dom si moj«, nakar je gimnazijski ravnatelj g. A. Štrifol slavil pomenljivi temeljni zakon cesarja Karola VI., s katerim je ta modri vladar tesno združil širno cesarstvo in mu za vse čase dal enega vladarja ter končal svoj govor z živio-klici na cesarja. Patriotična slavnost se je završila ob petju cesarske himne.

Tudi tukajšnja realka je svečano proslavila spomin dvestoletnice pragmatične sankcije. Slovesnost se je vršila v telovadnici, ki jo je v ta namen okrasil prof. Koželj. Po uvodni pesmi je povzel svoj slavnostni govor prof. Pajk in pokazal postanek ter razvoj habsburške države.

Posebno slavlje je priredila tudi naša c. k. obrtna šola v Ljubljani. Kot govornik je nastopil prof. Omerza. Ravnatelj Šubic je pozival mladino k ljubezni in spoštovanju do vladarja, ki bodi zgled neumornega dela in truda. Tudi na državni gimnaziji z nemškim učnim jezikom so slavili spomin in pomen zgodovinskega akta, ki ga je dijakom opisal profesor dr. Jauker.

Posebno lepo se je proslavil zgodovinski praznik v knezoškofijski gimnaziji v Šent Vidu. Po skupni službi božji se je otvorilo slavnostno zborovanje v ozaljšani veliki dvorani s prednašanjem Bizetove koračnice iz opere »Carmen«. Orkester je vodil prof. Hybašek. Nato je sledila oduševljena pesem Foersterjeva »Živela Avstrija«. Glavni govor v proslavo zgodovinskega dne je imel prof. Kržišnik. Cesarsko pesem je efektno proizvajal zbor petih violinistov ob spremljavi klavirja in harmonija. Sledilo je še šest orkestralnih točk, nakar je bila bogata slavnost izčrpana.

S posebnimi programi so se tudi odlikovale slavnosti, ki so jih priredile novomeška gimnazija, državna realka v Idriji in gimnazija v Kranju.

Štaterske novice.

— **Naše prireditve.** »Slov. kmečka zveza« je zborovala v nedeljo, 20. t. m. v Višnji vasi pri Vojniku. Shod je bil izredno dobro obiskani in je uspel nad vse krasno. Govorili so poslanci dr. Korošec, dr. Benkovič in Terjav, kateri je tudi vodil zborovanje. Kmečki zvezi in vsem našim poslancem se je izreklo popolno zaupanje. Par liberalcev, ki so bili navzoči, je bilo lepo tiho. — Pri Veliki Nedelji so zborovali mladeniči ormoškega okraja. Govorili so: Fr. Žebot, č. g. Grobljar in mladenič Sever. — Pri Sv. Magdaleni v Mariboru je zborovala podružnica »Slov. Straz«.

— **Nevarno obolela** sta: včl. gospod Ognjeslav Škamlec, župnik v Leskovcu v Halozah in č. g. Fr. Planinc, kaplan pri Sv. Jakobu v Slov. goricih. Č. g. Škamlec leži v bolnici usmiljenih bratov v Gradcu. Danes, dne 21. aprila, se poroča iz Gradca, da je stanje č. g. Škamleca skrajno kritično — leži baje v agoniji. Priporočamo delavnega in priljubljenega gospoda sbratom v molitev.

— **»Zarja«** je izvolila na 1. letnem občnem zboru za XXV. društveni tečaj sledeči odbor: predsednik: phil. Josip Sombotz; popredsednik: med. Stanko Velkavrh; tajnik: med. Ivan Drobnik; blagajnik: med. Josip Paulin; knjižničar: med. Pavel Janežič; gospodar: iur. Jakob Pronjko; odb. namestnik: med. Jakob Rebenik.

— **Izprememba poštinih okrajev na štaterskem.** Vas Skalovje, občina Sv. Kristof, je spadala do najnovejšega časa v poštni okraj Laški trg, odlej pa spada k c. k. poštnemu uradu v Celju.

Primorske vesti.

— **V celici od tovariša okraden.** Voznik Rudolf Sprehar iz Ljubljane in težak Valentin Kopitar iz Postojne sta bila v soboto po Trstu nekoliko porazgajala in zato so ju zaprli. V nedeljo so ju pa že zopet izpustili, a pri tej priliki je našel Sprehar, da mu je nekdo ukradel 13 kron in ta nekdo je mogel biti samo — Kopitar. Pri njem so res našli 26 kron, a on trdi, da je to njegova tedenska mezda, ki je še ni bil mogel zapiti, ker so ga prej zaprli.

— **Ribi lov v Jadranskem morju.** V nedeljo se je vršil v Trstu 25. redni občni zbor avstrijskega društva za ribolov in ribogojstvo. Društvo je imelo koncem lanskega leta skoro 175.000 K premoženja in vsebuje nad 70 zadrug. Krog 25.000 ljudi se bavi z ribolovom in ribogojstvom v primorskih krajih, na razpolago pa imajo nad 5000 bark, ki so vredne čez 7 milijonov kron.

— **Nezasledovan morilec.** Pred dnevi je naš list poročal, da je delavec Franc Šlager s tržaškega tehniškega zavoda v hipni zmedenosti napadel svojo in umoril ženo in sinka, taščo pa nevarno ranil. Šlagerja so zaprli.

a v zaporu se je hotel še sam usmrtiti z butanjem glave v zid. Psihatri so se daj bednjaka preiskali in so izjavili, da ne more biti odgovoren za svoje grozno dejanje. Vsled tega je državni pravnik opustil svojo obtožbo. Slogerja so pač izpustili, a ne v svobodo, ampak vtaknili so ga v blaznico.

P prerano se je izkrcal neki Ivan Dejak, ki ga je poslal konzulat iz Aleksandrije v Trst, da bi odslužil malenkost za par tatvinic. Mož pa ni mogel dočakati, da bi parnik čisto lepo pristal, ampak je skočil z ladje na tla in pobegnil. Stražnik pa ga je kmalu vjel in mu dopovedal, da gre vse lepo počasi in po vrsti. Dejaku se je pa le mudilo in zato je ogorčeno protestiral.

Ij Imenovanje v sodni službi. Deželni sodni svetnik Rihard Paulin pri tržaškem deželnem sodišču je imenovan za višjega sodnega svetnika.

Koroške novice.

K Zastavo Slov. katol. izobr. društva »Lipa« v Velikovu bomo slovesno blagoslovili na binkoštni ponedeljek dopoldne v št. Rupertu pri Velikovu. Ker je to prva društvena zastava na Koroškem, zato vabimo vsa bratska koroška društva in ravnotako tudi izvenkoroška društva (zadnja če mogoče z zastavami), da se v najobilnejšem številu udeležijo te lepe slavnosti. Obenem se bo vršil tudi običajni mladeniški shod. Torej na veselo svidenje na binkoštni ponedeljek!

K Čudne politične razmere na Koroškem. Pišejo »Gorici«: Minulo nedeljo je sedela v gostilni na Sv. Gori družina koroških romarjev. Bili so: trije otroci, oče in mati. Vsi so imeli na prsih pripeta slovenska znamenja. Čudil pa sem se, ko sem slišal, da otroci govorijo med seboj slovenski, vsi skupaj med seboj pa nemški. Mislil sem si: To pa je res čudno! Slovenske znake imajo na prsih, a govorijo nemški. Pristopil sem k njim in jih vprašal, zakaj govorijo med seboj nemški. Oče mi je odgovoril: Dragi moj! Moji otroci znajo malo slovenski. Hodijo v nemške šole, ker druge nimamo. V naši občini je nad dve tretjini Slovencev, šola je sicer utrakvistična, a poučuje so le nemški. Otrok v šoli je 40 slovenske narodnosti, 15 nemške, učni jezik pa je samo nemški. Pri zadnjem ljudskem štetju so našli v naši občini 35 Slovencev in 600 Nemcev, čeravno je faktično res, da je pri nas 500 Slovencev in le nekaj nad 100 Nemcev. — Tako mi je odgovoril koroški Slovenec. Pač čudne politične razmere! Koroški romar je še dostavil: Ako bi koroški Slovenci ne imeli slovenske duhovščine, ki se neuporno trudi in dela za obstoj slovenske narodnosti, bi o Slovencih na Koroškem ne bilo več ne duha ne sluha!

K Samoumorn mestnega uradnika v Celovcu. Ustrelil se je računski oficijal celovškega mestnega knjigovodstva Henrik Kapusta.

IZJAVA.

Podpisani odbor Katol. Tiskovnega Društva nasproti gorostasnim neresnicam, ki sta jih objavila v današnji številki časnika »Dan« in »Zarja« glede g. Luka Smolnikarja, češ, da je kot blagajnik K. T. D. defravdiral pri društvu 30.000 K, izjavlja, da gospod stolni vikar Luka Smolnikar ni bil nikoli blagajnik Kat. Tisk. Društva, in da ni pri društvu niti vinarja defravdiral.

Ljubljana, 22. aprila 1913.

Dr. Ferd. Čekal
t. č. blagajnik

Andr. Kalan
t. č. predsednik

dr. Josip Gruden
t. č. tajnik.

Ljubljanske novice.

Ij Konferenca Sodal. za mesto Ljubljana bode jutri (sreda) ob 5. uri v Alojzijevešcu. Spored: Poročilo o dekanskem shodu. — Konstantinov jubilej. — Katoliški shod. — Slučajnosti. Pred konferenco običajna pobožnost v kapeli.

Ij Obrežni zidovi Ljubljane. — **Nekaj izprememb v že objavljenem načrtu.** — **Nameste tržnice tržne lope.** Včeraj je arhitekt Keller v mestni posvetovalnici obč. svetnikom in povabljenim strokovnjakom pojasnjeval svoj načrt o okrasitvi obrežnih zidov Ljubljane. O njegovem načrtu smo že obširno pisali. Včeraj je gospod arhitekt poudarjal, da se pojavlja opozicija proti dvema hišicama, ki bi novi frančiškanski most flankirala na Marijinem trgu. G. arhitekt je poudarjal, da sli-

kovite pergole, ki se bodo pričele pri Gerberju, morajo ob mostu imeti nekaj zaključek: ali s hišico, v kateri bi bila trafika, spodaj kloset, ali nekako stebrišče ali druga saleta na štirih stebrih in okroglo streho, ali osem stolpcev. Spodaj ob vodi se je sedaj prvotni načrt tako izpremenil, da bodejo od mosta do Gerberja arkade, 12 obokov, kar bi pomnožilo stroške za 20.000 K, pri tem bi cesta na novem nabrežju bila široka 8 do 10 metrov in bi bilo mogoče z vozom se peljati od Marijinega trga po nabrežju do Hradskega mostu. To bi bilo posebno za bodočnost velike važnosti, ker bodo v bodočnosti nove hiše na nabrežju imele glavne vhode obrnjene na nabrežje. Filharmonično društvo zunanjo obliko svoje hiše prezida in jo z lepo kupolo spravi v sklad z nabrežjem. Ob Hradskega mostu bode namesto stopnic rampe, vsled česar odpadejo male trgovine, ki se ondaj nahajajo. Ondi odpadejo tudi stopnice k vodi. Predavatelj je določil ono stran nabrežja, kjer se nahaja Filharmonija, v prvi vrsti za sprehod, drugo, nasprotno stran, pa za trgovino. Predavatelj je odločno za to, da se na Francovem nabrežju ohranja vsa dosežanja drevesa, zato je proti brvi, ki jo ondaj nekateri projektirajo. Od Filipovega dvorca bo odprta terasa. G. mestni stavbni nadkomisar Prelovšek je omenil, da je komisija za osuševanje barja izjavila, da nima prav nič proti tem načrtom, gre se samo v kak okvir se spravi sredstva. Komisija plača zgradbo do 280 m morske višine, od tu naprej plača mesto, ki pa dobi od komisije povrnjen še oni del stroškov, ki bi jih imela komisija, če bi celo obrežje morala sama zgraditi, kakor je bilo prvotno nameravano popolnoma golo. Vsi stroški bi znašali okoli 450.000 K. 200.000 K bi dala komisija za osuševanje barja, na mesto bi prišla ostala vsota. Nadsvetnik Klinar se je jako pohvalno izrekel o načrtih. V nadaljnjem razgovoru se je poudarjalo od raznih strani mnenje, naj bi v hišici, ki bi stala ob Frančiškanskem mostu nasproti Prešernovemu spomeniku, kloseti ne bili spodaj, projektirana hišica ob Prešernovem spomeniku naj se pa z ozirom na spomenik popolnoma opusti. Kakor smo od merodajne strani čuli, **nameravajo stavni Robbov spomenik sv. Janeza Krstnika, ki je sedaj shranjen v cerkvi sv. Florijana postaviti na novi Frančiškanski most.** Ljubljana bo v novi strugi visoka 20 metrov. Nato je gospod arhitekt Keller razlagal **načrt o tržnih lopah ob novem nabrežju, ki naj bi popolnoma nadomeščale projektovano tržnico.** Te zgradbe bi bile mnogo cenejše kot tržnice, za tržnico namenjeni prostor naj bi se pa vsaj deloma prodal. Da bi se prodal in zazidal ves za tržnico namenjeni prostor, proti temu ugovarja društvo inženirjev. Tržne lope si je načrtal arhitekt Keller na vsled zgradbe obrežnih zidov novopridobljenem prostoru od Frančiškanskega do Jubilejnega mostu, in sicer ob cestnem nivoju in spodaj ob vodi, torej v dveh nadstropjih. Do spodnjih lop bi se prišlo po stopnicah in po 3 m širokem keju. V teh lopah bi bilo lahko 230 stojnic, kot jih je bilo nameravano v tržnici. Stroke prodajalcev bi bile skupne in ne ločene. Vsaka lopa bi bila tri metre široka in 250 m globoka in bi imela kurilne naprave, sploh vse naprave, ki bi jih stojnice imele v tržnici. Tudi na drugi strani Ljubljane bi se lahko zgradile take lope. Za sedaj je arhitekt Keller zasnoval lope na Pogačarjevem trgu do Jubilejnega mostu. Tu bi bilo 38 lop, 19 spodaj, 19 zgoraj, združenih v slikovito arhitekturno zgradbo, ki bi se lahko odpirale spredaj in zadaj in bi imele spredaj in zadaj steklo. Spodaj ali ob straneh bi se zgradili hladilni prostori, nesnaga bi se odvajala v bližnje nove zbiralne kanale. Zgradba ene stojnice bi veljala 1300 K, s 50 odstotno amortizacijo bi veljala ena stojnica na leto 65 K. Če bi se zgradila tržnica, bi bila zgradba tako draga, da bi ena stojnica veljala 4000 K in bi se na leto za eno stojnico moralo plačati 200 K. Predavatelj je poudarjal, da povsod drugod velike skupne tržnice že opuščaj. Občinstvo bo gotovo zanimalo, ako še povemo, da bodo obrežni zidovi Ljubljane segali do novega Šentpeterskega mostu, samo, da bodo segali ob jubilejnega do Šentpeterskega mostu samo 20 cm nad stalno vodo.

Ij Kopališče v Ljubljani. Pri včerajšnjem razgovoru z g. arhitektom Kellerjem se je ventiliralo tudi vprašanje, da bi bilo mogoče ob novih obrežnih zidovih Ljubljane napraviti tudi kopališče. Arhitekt Keller je izjavil, da je to zadevo (po navetu g. stavb. nadkomisarja Prelovška), že študiral. Prvotno se je mislilo, da bi se napravilo tako kopališče ob Sv. Petra nabrežju nasproti Pogačarjevemu trgu, pa otdi bi bilo škoda drugega prostora in tudi ondodni hišni posestniki bi se morda pri-

tožili radi odprtega basena. Lahko bi bilo tako kopališče ob sv. Jakoba mostu, lahko pa še nekoliko dalje zunaj v Prulah, kjer bo najbolj čista voda. To zadevo bo gosp. arhitekt Keller dalje zasledoval. **»Samostalni« predlog prof. Reisnerja** za kopališče v Ljubljani v današnji seji občinskega sveta je torej prišel prepozno in bo povedal to, za kar g. arhitekt Keller že izdeluje načrte in predloge.

Ij Občni zbor Slovenskega Planinskega Društva. Osrednji odbor S. P. D. ima v sredo, dne 30. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v restavracijskih prostorih »Narodnega Doma« v Ljubljani svoj redni občni zbor. Dnevni red obsega: Poročila predsednika, tajnika, blagajnika in računskih pregledovalcev; volitev enega člana namestnika ter slučajnosti.

Ij Umesten sklep. G. V. Rohrmann je naprosil magistrat, da zapre Strojarsko ulico, ki loči njegovo posest na sv. Petra cesti. Danes je komisija na licu mesta sklenila, da se v tej ulici odstrani nečedni pisoir, ki povzroča smrad in nesnago, da občinstvo z napisi posvari, naj ne onečajo ulice in da se tlak v ulici popravi. Kdor bi ravnal drugače, kot bodo veleli napisi, bo občutno kaznovan.

Ij Regulacija Martinove ceste. Včeraj, 21. t. m., se je na Martinovi cesti vršil ogled v svrhu regulacije. Ogledu je prisostvoval župan dr. Tavčar, občinska svetnika Marinko in Pavšek, arhitekt Koch, komisarja Govekar in Semen in prizadeti posestniki. Za regulacijo potrebni svet se bo deloma kupil, deloma zamenjal. Od A. Šarabona in Accetta se kupi vse svet, ki je potreben tudi za podaljšanje Ahačjeve ceste, katero delo se istotako v doglednem času izvrši. — Cesta se je deloma že razširila in napravila ograja pri posestniku Poljšaku; enaka ograja naj bi se napravila tudi ostalim posestnikom. Prizadeti posestniki so bili s tem zadovoljni, le dva gostilničarja sta ugovarjala, češ, da ne marata take ograje — leseni stebri in žica. — Župan je bil mnenja, naj bi se obema gostilničarjema napravila lepša ograja (na cementnih podstavkih). Temu so pa ostali posestniki ugovarjali in tudi obč. svetnika Marinko in Pavšek sta se izjavila za to, da bodi ograja povsod enaka, ker ne gre delati razlike. Končno je arhitekt Koch izjavil, da bi ograja na cementnih podstavkih ne stala dosti več, nakar je župan odredil, da se napravi proračun, da bo vso stvar proučil. — Z regulacijo Martinove ceste, ki se že 12 let zavlačuje, se končno vendar prične, in sicer takoj, ko bo občinski svet v majevi seji pritrdil načrtu.

Ij Ustanova za vzgojevanje slepih otrok. Na magistratu je nabit razpis o ustanovi barona Flödnigga in ilirski ustanovi za vzgojo slepih otrok v odgojevalnici v Lincu. Pravico do ustanove imajo otroci od 7. do 14. leta. Več je razvidno iz razpisa ustanove.

Ij Kinematograf »Dramatičnega društva«. »Dramatično društvo« nam piše: Z vseh strani nam prihajajo očitanja, da ne delamo nič reklame za Kino-Metropol. — To nam očitajo ševeda prijatelji gledališča, ki želijo, da bi to podjetje rešilo naše »Dramatično društvo« iz vednih finančnih kriz. Dovoljujemo si zaradi tega pojasniti, da sicer poznamo moč reklame, da je pa v zaželeni meri ne moremo izvrševati, ker nam zaradi obstoječih pogodb niso vsi ljubljanski dnevniki na razpolago in se moramo omejiti samo na inserate in lepake. Udobni, zračni prostori, komodni sedeži, brez konkurenčna nizka vstopnina in nedosegljivo krasne slike so bile pa že v začetku tako dobra reklama, da smo imeli doslej vsak večer nabito polno gledališče.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Marija Matveje, užitarica, 79 let. — Valentin Leinfellner, sin pečarskega pomočnika, 4 mesece. — Amalija pl. Donati, učiteljica, 50 let. — Doroteja Potokar, užitarica, 67 let.

Ij Nagla smrt. Včeraj popoldne med 4. in 5. uro je sedela vdova užitninskega preglednika Jerica Lotričeva, rojena 26. marca 1848 v Železnikih, na klopi v »Zvezdic«, po odpočitku pa odšla v svoje stanovanje v Gradišče štev. 11, kjer se je nenadoma zgrudila in obležala mrtva. Zadelo jo je kap.

Ij Nov hodnik so začeli graditi ob Rimski cesti, ki bode vodil od vogala Paichlove hiše posevno ob dr. Kaiserjevem parceliranem svetu do podaljšane Bleiweisove ceste. Steza za Paichlovo hišo proti Kolizeji je od sedaj naprej zaprta.

Ij Dražba. Kreditno društvo mestne hranilnice ljubljanske nam piše: »Interesentje se opozarjajo na to, da bode dne 28. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne pri tukajšnjem c. kr. okrajnem sodišču v izbi št. 16 dražba Josipini Pust iz Ilovice hiš. št. 58 lastnega zemljišča vlož. št. 661 k. o. Karlovsko predmetne. Cenilna vrednost znaša 7724 K 87 vin., najmanjši ponudek pa 5176 K 58 vin.

Kupujte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

Iz slovanskega sveta.

sl Šolstvo v Bulgariji. V kulturnem oziru je Bulgarija prva dežela na Balkanu. Od leta 1878, ko je postala samostojna, se je javno šolstvo hitro razvilo. V šolskem letu 1910-1911 je bilo v celem kraljestvu 4719 ljudskih šol s 453.592 otroci, to je 76 odstotkov vseh šoloobveznih. Za ljudsko šolstvo je izdala država v omenjenem letu 16 in pol milijona frankov. V zadnjih osmih letih se je najelo 26 milijonov posojila za zgradbo modernih šolskih poslopij. Poleg državnih šol so tudi konfesionalne, katoliške v Plovdivu in v okolici, protestantske, misijonske in židovske. Za vzgajanje učiteljskega osebja ima Bulgarija devet učiteljskih. Prehod od ljudske šole v gimnazijo tvorijo progimnazije s tremi razredi. Njihov učni načrt je podoben našim meščanskim šolam. Francoščina in nemščina sta relativno obvezna predmeta. Vseh progimnazij je na Bulgarskem 316 s 55.512 učenci. Tudi gimnazije, ki imajo pet razredov, so moderno urejene. Razločujejo tri tipe: humanistične gimnazije z latinščino in grščino, samo z latinščino in brez starih jezikov, francoščina in nemščina sta obvezni. Vseh moških gimnazij je 18 z 9660 dijakami, ženskih pa 13 s 5176 dijakinjami. V drugih pedagoških učiliščih je bilo leta 1911-1912 dijakov 1923, dijakin pa 1883. Statistika pravi, da se največ talentov nahaja med nižjimi sloji. Zgodijo se, da si revni dijaki popoldne služijo svoj kruh v tovarnah, pisarnah itd. Pa tudi drugih zavodov, ki se prištevajo k srednjim šolam, je veliko. Omenjamo le trgovske, poljedelske, umetniške - obrtne in glasbene šole, kojih podlaga so progimnazije. K visokim šolam se štejeta univerza in tehnika. V letu 1911-1912 je bilo na treh fakultetah (zgodovinsko filološka, matematiška - fizikalna in juridiška) 2116 dijakov ter 70 učnih moči. Od inozemskih višjih zavodov je najvažnejši francoski kolegij v Plovdivu.

Razdelitev žita med stradalajoče prebivalstvo v novi Srbiji. Srbsko ministrstvo za narodno gospodarstvo je odredilo, da se brezplačno žito in koruza razdeli takole: debarsko okrožje 500.000 kg, labski okraj 100.000 kg, djevdjelijski okraj 30.000 kg; 570.000 kg se dá na razpolago vrhovnemu poveljstvu, da razdeli ondaj, kjer se pokaže potreba.

Katoliški domi na Moravskem. Moravski Čehi imajo že več katoliških domov. Zadnji se gradi v Domamislach pri Prostějovu. Dne 13. t. m. je že začelo društvo v njem svoje delovanje. P. Svetlik iz Olomuča je otvoril shod z govorom, v katerem je opisoval katoliške dome, zgrajene na Češkem v začetku 20. stoletja, kakor sedeže kulturnega, političnega in pa socialnega prepuščanja češkega krščanskega naroda, ki ga je kanilo organizirano brezverstvo pahniti v katakombe suženstva in mu hotelo vzeti versko svobodo in državljanske pravice. Ali katoliški domi stoje kakor trdnjave neprikrajšane verske svobode in državljanskih pravic zavednih katoličanov ter so šole njih junaštva in odločnosti, s katerima se mora zlomiti nasilje svobodomiselne brezverske klike. Dvorana je bila udeležencev nabito polna.

Medicinci češkega vseučilišča sklenili stavkati. Ker se predavalne dvorane ne povečajo, so sklenili medicinci češkega vseučilišča v Pragi, da prično stavkati.

Vohunstvo v Galiciji. Lvovsko porotno sodišče je dva ruska mejna vojaka obsodilo v poldrugoletno ječo.

Podoba Matere božje v Počajevu. Petrogradski metropolit in volinski nadškof sta odredila, da se čudodelna podoba počajevske Matere božje še nadalje hrani v Petrogradu. Vsled odluka carja Nikolaja se ima ta podoba vselej v vojni nevarnosti prenesti v notranjo deželo. To se je bilo zgodilo tudi letos, ko je bila podoba prenešana v Petrograd. Zadnje dni se je vršilo posvetovanje, ali je že prišel čas, da se čudodelno podoba Matere božje prenese nazaj v Počajevo ali še ne, in sodilo se je, da še ni prišel do sedaj tisti trenutek. Vsled tega sta razsodila petrogradski metropolit in pa volinski nadškof, da mora počajevska (mesto Počajevo leži na rusko - galiski meji) Mati božja še nadalje ostati v Petrogradu.

Ruski carjevič v Odesi. Zakor poročajo listi, je prišel dne 10. t. m. v Odeso ruski prestolonaslednik, da bi jemal solne kopeli, od katerih se pričakuje, da ga ozdravi.

Ameriški Srbi in Hrvati za srbski in črnogorski Rdeči križ. Srbsko-hrvaška »Narodna Odbrana« v San Franciscu je zbrala 20.000 dinarjev in poslala polovico srbskemu, polovico pa črnogorskemu Rdečemu križu. Na lastne stroške je poslala v vojno 113 prostovoljcev.

Madžarska šola v Zagrebu. V Zagrebu se ima meseca septembra letos otvoriti madžarska ljudska oziroma meščanska šola za otroke madžarskih in madžaronških

železničarjev. Ogrsko trgovinsko ministrstvo ima za otvoritev šole že tudi dovoljenje hrvaške deželne vlade v rokah.

Telefonska in brzojavna poročila.

ODGOVOR BALKANSKE ZVEZE VELEVLASTEM.

Sofija, 22. aprila. (Oficijsko.) Tako v Sofiji, kakor v Beogradu in Atenah se je izročil včeraj odgovor balkanske zveze velevladem. Neta balkanske zveze se veselijo za njihovo posredovanje živahno zahvaljuje in navajajo štiri od velevisl postavljene pogoje, pravi: Zvezne države konstatujejo, da se navedeni pogoji, na kojih podlagi so velesile pripravljene kot posredovalke intervenirati v prilog sklepa miru s Turčijo, nekoliko razlikujejo od onih, katere so one formulirale v svojem odgovoru od 5. t. m. Toda zavezniki, prešinjani od odkritosrčne želje, da pospešijo ponujeno jim posredovanje in je privedejo k njegovemu cilju, izjavljajo, da, obenem proseč, naj velesile priznajo načelo vojne odškodnine, posredovanje sprejmo s pridržkom, da tekom pogajanj z velesilami sprožijo tista vprašanja, ki se tičejo otokov in definitivne obmejitve Tracije ter cele Albanije.

»MIR« UPA V TRAJNI MIR.

Sofija, 22. aprila. Oficijski »Mir« smatra vojsko s Turčijo za končano. Podpis mirovnih preliminarjev in demobilizacija armad je pred durmi. List je trdno prepričan, da bodo zavezniki zvesto izpolnili medsebojne obveznosti in da bo zato na Balkanu nastopil trajen mir.

OKOLI SKADRA JE VSE PREPLAVLJENO.

Cetinje, 22. aprila. Črnogorske čete so zasedle od Srbov zapuščene postojanke. Število oblegovalne črnogorske armade znaša 26.500 mož. Situacija pred Skadrom je za nadaljnje vojaške operacije vsled velikih preplav zelo neugodna. Vsi obkopi na vzhodni strani jezera so v vodi. Planota pred Bedito je izpremenjena v jezero. Transport velikih topov je skoraj nemogoč. Vojaki trpe na revmatizmu in prehlajenju, ker stoje cele dni v vodi.

SRBI DOMOV.

Belgrad, 22. aprila. Grški transportni parniki so že dospeli v Medovo, kjer vlada nenavadno živahno življenje in vrvenje. Srbi so že končali vse svoje priprave za odhod izpred Skadra.

ZA ČRNO GORO JE VSE PRI KRAJU.

Rim, 22. aprila. Oficijska »Tribuna« piše, da je potem, ko so velesile določile meje Albanije nasproti Črnigori in Srbiji, vse pri kraju. Črna gora tudi ne dobi nobenih teritorialnih kompenzacij. Velesile imajo določiti zgolj še finančno kompenzacijo. Črna gora najbrž formalno ne bo odloka velesil nikoli sprejela, se bo pa udala sili dejstev.

SKADER PRED PADCEM?

Dunaj, 22. aprila. »N. W. Abendblatt« poroča, da so na Dunaj dospeli verjetne vesti, da so Črnogorci Skader tako ozko obkolili, da je preskrba mesta z živili nemogoča in zato ni izključeno, da se mesto vsled gladi preda. Za naskok je baje tudi vse dobro pripravljeno in je Črna gora vse brzojavne in poštne zveze z inozemstvom prekinila, da se o padcu prehitro ne izve. Kralj Nikita slejkoprej ne pusti v mesto parlamentarjev.

ZA BULGARSKO MAKEDONIJO.

Sofija, 22. aprila. Bulgarska znanstvena akademija se je obrnila na vsa slovanska znanstvena društva z izjavo, da slovanska filologija nesporno dokazuje bulgarski značaj makedonskih Slovanov, ki se tudi za Bulgare čutijo, vsled česar je preganjanje bulgarske narodnosti v Makedoniji od strani Srbov treba obžalovati, ker ogrožuje čustvo slovanske vzajemnosti.

BULGARSKI MAKEDONSKI KOMITE.

Sofija, 22. aprila. Bulgarski komite za Makedonijo pripravlja baje veliko osvobodilno akcijo in so bulgarske čete na mnogih krajih od Srbov zasedene Makedonije že začele svoje delo.

BULGARIJA SE SOLUNU ODPOVE?

Pariz, 22. aprila. Peterburški dopisnik »Tampa« trdi, da se je Bulgarija Solunu odpovedala, da pa od Grkov zahteva Kostur, Lepin in Voden. Drugi listi pa trdijo, da Bulgarija odločno vztraja na posesti Soluna.

SRBI O SPORU Z BULGARIJO.

Belgrad, 22. aprila. Govori se, da so Bulgari dali razumeti, da so v vprašanju meja pripravljeni skleniti kompromis in odstopiti Bitolj in Prilip; Veles pa mora brezpogojno njim ostati. Vest se ni potrdila. »Mir« zahteva, da se obelodani vse pogodbe in diplomatski dopisi med Srbijo in Bulgarijo od februarja do avgusta lanskega leta. V tukajšnjih merodajnih krogih izjavljajo, da nimajo ničesar proti temu, zahtevajo pa, da se obelodani tudi vsa

nadaljna korespondenca do današnjega dne. Srbija ima vse dokumente v rokah, ki opravičujejo njene zahteve, a uporabila jih bo samo v skrajnem slučaju. V poslaniških krogih se trdi, da je kralj Ferdinand lani sklenil poseben sporazum z Dunajem, glasom katerega dobi pomoč za zedinjenje celokupne Makedonije vse do Skoplja, Bulgarija pa ima podpirati ustvaritev avtonomne Albanije pod avstro-ogrskim protektoratom. Rusija je o vsem tem obveščena in se je to očitalo tudi dr. Danevu in generalu Dimitrijevu, ko sta bila v Petrogradu.

PROTIVAVSTRIJSKI BOJKOT.

Belgrad, 22. aprila. Dne 20. t. m. popoldne se je vršil shod belgrajskih trgovcev, na katerem se je sklenilo, da se začne z bojkotom avstro-ogrskih blaga. V resoluciji se izraža obžalovanje, ker od bojkota ni mogoče izvzeti avstro-ogrskih Slovanov, ker je bojkot naperjen proti celokupni državi.

BOJKOT PROTI AVSTRIJI SE ZE IZVAJA.

Belgrad, 22. aprila. Srbija je naročila 40.000 vojaških sukenj in 20.000 vojaških hlač od neke varšavske tvrdke in ofert avstrijske tvrdke odklonila.

NASILNE KONVERZIJE IN MASAKRI V ČRNI GORI.

Dunaj, 22. aprila. Tu se trdi, da črnogorske oblasti nadaljujejo s silo izpreobračanje Albancev v zasedenih krajih, tako da je baje do 20.000 Albancev zapustilo peški in djakovski okraj in zbežalo na od Srbov zasedeni teritorij, da se odtegnejo nasilstvom črnogorskih oblasti. V Plavah in Gusinju so masakrirali več kot tisoč mož, ženah in otrok, ker niso hoteli prestopiti v pravoslavlje, in na stotine muslimanov v drugih mestih je bilo istotako poklanih. Črnogorski oblastniki so odkrito izjavili, da se morajo Albanci popravošlaviti in poslovaniti, če ne, morajo izginiti. Bilo bi želeli, da bi se velesile zainteresirale za to, kaj se godi v onih krajih, preden bodo vsi Albanci poklani ali prisiljeni zbežati, zapuščajoč hiše, posestva in živino.

VPRAŠANJE JUŽNIH MEJA ALBANIJE.

Rim, 22. aprila. »Tribuna« poroča, da se bo vprašanje južnih meja Albanije po vsej priliki še dolgo vleklo, ker Italija in Avstrija zahtevata, da bodi severna meja Grčije reka Halamas, tripeletenta pa podpira zahtevo Grčije po še bolj severni meji. Zato je mogoče, da se mejna črta ob Kalamasu še kaj modificira. Avstrija in Italija pa na vsak način ne odnehata od tega, da mora Krfu nasproti ležeče obrežje postati albansko.

VPRAŠANJE VOJNE ODŠKODNINE.

Sofija, 22. aprila. Balkanski zavezniki vzdržujejo svojo zahtevo po znani vojni odškodnini. Evropska diplomacija se tej zahtevi upira, češ, da Turčija ne more plačati odškodnine, ker mora vse svoje moči porabiti, da se primerno uredi v svojem še ostalem ozemlju. Bulgarski finančni krogi pa trdijo, da ti razlogi niso opravičeni. Evropske provincije, katere so Turčiji odvzeli zavezniki, so bile za Turčijo vedno pasivne, vrizadevale so ji več stroškov kot so dajale dohodkov. Torej Turčija s tem ozemljem finančno ničesar ne izgubi. V svojem še ostalem ozemlju pa ima še toliko virov dohodkov, da bi z lahkoto plačala odškodnino. Če bi Turčija mogla svobodno urediti in zvišati carino, obdajati evropsko trgovino na turškem ozemlju in sploh nekoliko modernizirati davčno upravo, bi dobila bogate vire dohodkov. Naj torej velesile svojo dobro voljo nasproti Turčiji pokažejo v dejanju ter ji dovolijo in pomagajo, da svobodno uredi carinske in davčne razmere; potem se bodo dohodki Turčije tako zvišali, da zahtevana vojna odškodnina ne bo preveč obtežala turških financ.

RODOSTO BULGARSKO TRGOVSKO PRISTANIŠČE.

Sofija, 22. aprila. »Mir« piše, da je Rodosto za Bulgarijo velikanskega pomena; skozi Rodosto bi namreč šla vsa bulgarska trgovina z Malo Azijo. Bulgarija se je vdala velesilam in je pripravljena, da se odreče politični posesti Rodosta, nikakor se pa ne sme odreči gospodarski posesti tega mesta. Gospodarska posest Rodosta je za Bulgarijo naravnost življenjskega pomena; skozi Rodosto je namreč trgovska pot v Malo Azijo polovico krajša, pripravejša in cenejša kakor skozi Carigrad. Tudi Turčija bi od tesnejše trgovske zveze z Bulgarijo imela le korist. Zatorej mora Bulgarija že pri sklepanju miru urediti to vprašanje, ki se lahko reši na dva načina. Ali naj se določi nevtralni pas (koridor) pod mednarodnim nadzorstvom, da se do Rodosta zgradi nevtralna železnica od nove bulgarsko-turške meje; ali pa naj se Bulgarija

sama pogodi s Turčijo za zgraditev železnice do Rodosta in pristanišča v Rodostu. To se mora zgoditi brez odlašanja že ob sklepanju miru, ker to zahtevajo najvitalnejše gospodarske koristi Bulgarije.

NOV FRANCOOSKI POSLANIK NA CETINJU.

Cetinje, 22. aprila. Včeraj je došel semkaj novi francoski poslanik Delarochet-Vernet. Izkrca se je na avstrijski torpedovki »Möve« v Kotoru, vsled česar je nastala napačna vest, da je ta ladja postavila na suho francoskega častnika z ultimatom mednarodnega brodovja.

CESAR VILJEM IN BALKANSKA VOJSKA.

Sofija, 22. aprila. Cesar Viljem ni samo poslal 14 redov za častnike, ki so se pri zavzetju Odrina odlikovali, ampak je baje tudi naslovil na cara Ferdinanda brzojavno čestitko.

PROTI BOBRINSKEMU.

Černovice, 22. aprila. Tu se je vršila plenarna seja bukovinskih rusinskih državnih in deželnih poslancev, ki so sklenili ostro resolucijo proti znanemu govoru grofa Bobrinskega in konstatirali, da bukovinski pravoslavni Rusini namene vse-slovanov odločno odklanjajo.

VELIKONOČNI DOPUSTI ZA VOJAKE.

Dunaj, 22. aprila. II. armadno poveljstvo je dovolilo pravoslavnim in uniranim vojakom velikonočne dopuste od 25. do 29. t. m.

DALMATINSKE ZADEVE.

Split, 22. aprila. »Sloboda« poroča, da je deželni odbor (?) splitskemu županu naznanil, da se občinski svet razpusti, če se bodo prirejala kaka slavljaja povodom balkanskih zmag. Dalmatinski deželni odbor je to naznanil tudi vsem ostalim dalmatinskim občinam. Nadalje poroča »Sloboda«, da je obtožen zaradi pesmi s Kosovskega Polja pesnik profesor Carić, profesor Cicin je discipliniran, ker se je nekega shoda udeležil, odvetnik Mičić je radi veleizdaje v preiskavi in je kot odvetnik suspendiran, notarju Boni, proti kateremu državni pravdnik Kronja ni hotel nastopiti, je vzet notarijat. V Dubrovniku je več oseb pod policijskim nadzorstvom.

VELEIZDAJNIŠKI PROCES V SARAJEVU.

Sarajevo, 22. aprila. Danes se je tu pričela glavna razprava proti Milošu Pjaniću in Dragoslavu Ljubibratiću, ki sta v ječi že več mesecev. Najprej je državno pravdnštvo preganjalo ta dva dijaka radi veleizdaje, a sedaj se obtožnica glasi na motenje javnega miru, kar je v Bosni kaznjivo s pet let ječe.

GALIŠKA ZMEDA.

Dunaj, 22. aprila. Demisija gališkega namestnika je gotova stvar. Danes se odloči, ali bo mogoče doseči kompromis med škofi in konservativci v zadevi volivne reforme.

ZDRAVSTVENO STANJE SV. OČETA.

Rim, 22. aprila. Zdravstveno stanje Sv. Očeta je trajno ugodno.

NESREČA »IMPERATORJA«.

Hamburg, 22. aprila. Velikanski parnik Hamburg-Amerika družbe »Imperator«, ki je v prvi imel odpluti proti Ameriki, je zadel vsled nizkega stanja vode na suho in obtičal.

ZOPET NEMŠKI AEROPLAN NA FRANCOOSKEM.

Luneville, 22. aprila. Tu je pristal na zemljo nemški aeroplan z dvema nemškima častnikoma v uniformi.

GENERALNI ŠTRAJK V BELGIJI.

Bruselj, 22. aprila. Začela so se pogajanja, da se generalni štrajk ustavi.

ŠTRAJK NA REKI.

Reka, 22. aprila. Štrajk pristaniških delavcev je končan in so delavci danes jutraj šli zopet na delo.

ŠPIONAŽA.

Aschaffenburg, 22. aprila. Tu so zaprli francoskega stotnika generalnega štaba Sarrau, ki je na sumu špionaže.

NA SEVERNI TEČAJ Z AEROPLANOM.

Christiania, 22. aprila. Amundsen pripravljala ekspedicijsko na severni tečaj z aeroplani.

SMRTNA KOSA.

Kranj, 22. aprila. V Stražišču pri Kranju je nagloma na srčni kapi umrl posestnik Alojzij Masterl, star 31 let.

Gradec, 22. aprila. Tu je umrl vladni svetnik v pok. Franc Čadež, star 63 let.

Dar morja

se lahko imenuje ribje olje. Vendar se ga mora prej preustrojiti, ako se ga hoče prav izrabiti. Ribjemu olju se mora po Scottovem načinu odvzeti težka prebavljivost, neprijeten duh, zoprni okus in vse napake, ter ga pripraviti bolj užitnega in okusnejšega. Na ta način pridobljena

SCOTTOVA EMULZIJA

ima vse prednosti navadnega ribjega olja v najvišji meri, povzroča dober tek, je zelo redilna in lahko prenesljiva, da jo prenese tudi najbolj občutljiv želedec. Po redni rabi Scottove emulzije se že v kratkem času opazi splošno ojačenje. Kdor želi to doseči naj se odloči, čim prej tem bolje, za zdravljenje s Scottovo emulzijo. Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znakah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj VII., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena posiljatev potom lekarne za poskušnjo.

Zahvala.

Za prešteti izraze blagohotne tolažbe in dobrodejnega sočutja povodom trpe izgube naše nepozabne sestre, oziroma hčere in tete, gospodjine

Line Mantuani

izrekamo tem potom vsem prijateljem, znancom, udeležnikom pri pogrebu in darovateljem vencev svojo najiskrenjejšo zahvalo.

V Ljubljani, 21. aprila 1913.

Žalujoča rodbina.

Išče se večja množina

mleka.

Ponudbe je poslati na Središnje mlekarno Reka-Sušak.

Uvaževale se bodo samo one ponudbe, katerih mlekarne posedujejo ledenico. Označiti je ceno!

Moderno zidana, solnčno ležeča

hiša

ki je še 16 let davka prosta, na najlepšem kraju v Ljubljani, z velikim, krasno zasejanim vrtom, z dvema lepimi stanovanji po 4 sobe s kopeljo itd. se jako ugodno proda.

Več se poizve v upravnistvu tega lista pod št. 1254. (Znamka za odgovor.)

V najem se odda v Trnovski ulici stanovanje

s 6 sobami, kuhinje, kopalne sobe in dvorišče z vrtom. — Ravnotam stanovanje s 4 sobami in kuhinjo. — Eventualno cela hiša z zgorajšnjimi prostori. — Pojasnila daje

Kmetska posojilnica, Ljubljana Dunajska cesta.

ki so večje izdelovanja testenin, sprejme tovarna za testenine G. Gregori v Bekštajnu pri Beljaku, Koroško. Plača K 1'80 do K 2 na dan. Prispevke za bolniško blagajno in zavarovalnino proti nezgodam plača tovarna in pre-skrbi tudi stanovanja.

Bilinska kislá voda

Naravna
najbogatejši alkalični (natron-lithion)
kislíc na Češkem. Izborna dietetična na-
mi na pijača. O vrednosti bilinske izvo-
lite vprašati hišnega zdravnika. 3851

500 K Vam plačam, ako Vaših kurjih
očes, bradavic in trde kože tekem
3 dni brez bolečin ne odpravi
moj uničevalec korenin **Ria-ma-
zilo**. — Cena lončku z jamstvenim
pismom 1 krono. 336

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal
12/160 Ogrsko.

Ure, verižice, uhani,
prstani, obeski,
zapestnice itd.
Edina zaloga
ur z lastno
znamko
'TUP'

Najstarejša
domača tvrdka
Lud. Černe
juvelir in trgovec
Ljubljana, Wolfowa ul. 3.
124

Sanatorium Emona v Ljubljani,
Komenskega ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške
bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli.
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. klr. odd. dež. boln

Lepa, zračna, meblovana

mesečna soba

na lepem kraju, pri samski osebi se s
1. majem gospodu ali gospodični poceni
odda. Kje, pove upravništvo „Slovenca“
pod šteč. 1211. 1211

! Odkar zajtrkujem in južnam! sladni čaj

ne maram za noben drug zajtrk in se
čutim zdravega, močnega in prihranjen pri
mleku in sladkorju v gospodinjstvu po-
lovico denarja. Take pohvale dobajajo
vsak dan pri zopetnih naročilih dr. pl.
Trnkoczy-jevega sladnega čaja, znamke
SLADIN pri izdelovalatelju, lekarnarju dr.
pl. Trnkoczy v Ljubljani zraven rotovža,
Kranjsko. Po pošti najmanj 5 zavitek
K 4.—, poštni zavitek 5 kg po 15 zavitek
K 10.— franko. Zavitek 1/2 kg po 60 vin.
tudi pri trgovcih. Glavne zaloge na Du-
naju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunner-
straš 109, Radeckypatz 4, Josefstädter-
straš 25. V Gradcu: Sackstraš 4. 109

200 hl belega in rudečega vina

domačega pridelka starejših letnikov,
z 8—10% alkohola, garantirano na-
ravno čvrsto, se **proda pri oskrbnistvu**
Nemška vas, p. Krško. 1174

Sprejmeta se dva 1224 3-1

mizarska vajenca

Naslov na upravništvo lista pod
št. 1224. (Znamka za odgovor.)

Domača najnovejša
konfekcijska trgovina
Maček & Komp.
Franca Jožefa cesta 3

se priporoča cenj. p. n. občinstvu v nakup

narejenih oblek.

Sprejemajo se naročila po meri,
ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Proda se dobro išoča

pečarska obrt

z veliko trgovino posode, s 4—5 pomoč-
niki, 60—100.000 K letnega prometa, ve-
likim številom odjemalcev, tudi na
Kranjskem. Cena 3000 K. — Zaloga po-
sebej le proti gotovini, v Celovcu v
bližini »Narodnega Doma«. — Vpraša-
nja sprejema uprava lista pod št. 795.

Slovarček nemškega in slovenskega jezika.

Sestavil dr. Janko Šlebinger, c. kr. profesor.

Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Cena 1 K 20 vin., vezan v celo platno 1 K 80 vin. (po pošti 20 vin. več).

Z veliko skrbjo in natančnostjo sestavljen Slovarček v žepni
obliki bo vsled svoje velike porabnosti vsakemu dobrodošel, posebno
pa še samouku in šolski mladini. Slovarček je rodila živa potreba;
ima namreč veliko prednost, katere ne najdemo v drugih slovarjih;
razlikuje se od podobnih pripomočkov predvsem v tem, da upošteva
v nemško-slovenskem delu tudi oblikoslovje nemškega jezika tako,
da ne nudi samo razmeroma bogatega besednega zaklada, temveč
nas tudi uči besede pravilno rabiti.

Kdor se je uspešno seznanil z glavnimi pojmi nemške slovnice
vsaj v onem obsegu, ki ga nudi I. del knjižice »Nemščina brez učitelja«, ta bo s pomočjo slovarčka lahko čital nemške sestavke.

Druga nedosežna vršina slovarčka je pa nizka cena, ki se je
dosegla na ta način, ker je založništvo računalo z izredno visokim
nalogom. Če bi se bil slovarček tiskal samo v takem številu, kakor
se običajno tiskajo slovenske knjige, bi mu bila prodajna cena več
nego še enkrat višja.

Priročna žepna oblika in prikupna zunanost je tudi važna
prednost te lepe knjižice.

Za samouke je poleg slovarčka nujno potrebna tudi Pavel
Novakova:

Nemščina brez učitelja,

ki obsega dva dela, in sicer:

I. del »Nemška slovnica za samouke«. Cena 1 K 20 vin. (po pošti
10 vin. več). Ta knjižica je nujno potrebna za vsakega, ki se hoče
nemščine temeljito priučiti. Marsikdo si pa samo s I. delom ne bo
znal pomagati in je zato potrebno, da si kupi tudi praktični:

II. del »Slovensko-nemški razgovori« v vsakdanjem življenju.
Cena 1 K 20 vin. (po pošti 10 vin. več).

Oba dela skupaj vezana v celo platno veljata 2 K 80 vin. (po
pošti 20 vin. več).

Drugi del obsega razgovore potrebne v javnem občečvanju, da
izhaja z njimi vsak Slovenec, ki pride z Nemcem v neposredno do-
tiko. Razgovori so prirejeni za najrazličnejše prilike in potrebe:
tako bo našlo n. pr. slovensko dekle, ki služi pri nemški družini,
razgovore, ki jih rabi v službi, slovenski trgovec, gostilničar, obrtnik,
delavec, mladenič, ki gre k vojakom itd., bo tudi našel v knjigi po-
trebne razgovore za občečvanja z Nemcem v svojem poklicu.

II. del priporočamo pa še posebej nemščino se učeči šolski
mladini, kateri manjka često praktične vaje in se mora zato hudo
boriti s težavami nemškega jezika.

Nekaj drugih knjig za praktično porabo:

Magdalene Pleiweisove

Slovenska kuharica.

Šesti natis izdala S. M. Felicita Kalinšek.

To je najboljša in najpopolnejša slovenska kuhinjska knjiga
ki pomeni za naše ženstvo velik napredek v gospodinjstvu.

Ta zlata knjiga slovenskega ženstva je izšla v dveh izdajah:
Velika izdaja, ki obsega 598 strani, ima 18 krasnih, večbarvnih
tabel in mnogo slik med besedilom, elegantno vezana K 6.— (po
pošti 30 vin. več).

Okrajšana izdaja, brez slik in prikrojena za vsakdanje potrebe,
stane K 3.—, vezana K 3'60 (po pošti 30 vin. več).

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. Cena K 3.—, ele-
gantno vezana K 4.—. — Ta knjiga
nudi vsa pravila za omikano vedenje in polaga prvo važnost na
oliko in plemenitost srca. Knjiga je tudi neprekosljiva, ker najde
v njej sveta tako olikanec, kakor preprost človek, tako odrasli
kakor nedorasla mladina.

Stoletna pratika dvajsetega stoletja (1901—2000). K 1'30, vezana
K 2'— . — To je knjiga, ki nas uči vsega, kar
je potrebno vedeti o časoslovju, predvsem nas pa uči s pravimi
oči opazovati prirodo in njeno lepoto. Knjiga obsega tudi koristna
gospodarska pravila, najvažnejša zdravstvena navodila ter mnogo
drugih podrobnosti za praktično življenje.

Načrt Ljubljane, 1:10.000 zelo natančno izvršen. Cena načrtu v
dveh barvah 30 vin., v petih barvah 50 vin. —
Načrt je vsled svoje natančnosti zelo pripraven ter priporočljiv za
tujca in domačina, pa tudi za šolsko mladino, ki se mora seznaniti
s poznavanjem in čitanjem zemljevidov. Dobi se tudi v nemškem
jeziku po istih cenah.

Zemljevid Gorenjske z novo bohinjsko in tržiško železnico. Ta
zemljevid, ki ima slovenska krajevna
imena, obsega celo Gorenjsko ter je natančen do najmanjše vasiče
pregleden in priročen. S tem zemljevidom v roki se bo vsak naj-
lažje orientiral po Gorenjski ter našel najpripravnejšo pot za po-
samezne izlete. Zemljevid je pridejan »Ilustriranemu vodniku po
Gorenjskem« in stane z njim vred samo 1 K 20 vin.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

KOLESARJI.

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj
ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin,
dokler ne poznate naših cen za leto 1913.

= najboljši in najcenejši nakup =

pri tvrdki

Karel Čamernik & Ko. Ljubljana,

Dunajska cesta 9—12.

Specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. — Mehanična delavnica in garaža.

Skader je padel.

Cetinje, 23. aprila. (Uradno.) Črnogorske čete so zmagovito vkorakale v Skader. Nad utrdami vihra črnogorska zastava.

Cetinje, 23. aprila. O boju za Skader se poroča: Predvčerajšnjem ponoči so Črnogorci na vsej črti začeli ofenzivo. Naskok z bajonetom je trajal večeraj celo noč. Padle so vse utrdbe na vzhodni in jugozapadni fronti, na kateri vejejo črnogorske zastave. Včeraj ob 7. uri zjutraj so Turki poizkusili s svežimi četami protinapad, toda so bili odbiti. Črnogorske izgube so ogromne, mesto pa je našel!

Izdaja konzorcij »Slovenca«.
Odgovorni urednik: Ivan Štefe.
Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Srbske narodne pesmi, najlepši literarni zaklad jugoslovanskega, imajo nekaj mistično-alegoričnega na sebi. Tako tudi pesem o »Zidanju Skadra«, petindvajseta v zbirki Vuka Karadžića. »Grad gradila tri brata rodjena — Do tri brata, tri Mrljavčevića — Jedno bješe Vukašine kralje, — Drugo bješe Uglješa vojvoda, — Treće bješe Mrljavčević Gojko.« Tristo mojstrov je Skader gradilo, a vse, kar se je do noči naredilo, je vila ponoči razrušila. Vila naznani knezom, da se mesto ne bo dozidalo, ako se vanj ne zazida žena, ki pride prva zjutraj mladostjo Gojkovic, ki se je nič hudega sluteč podala k stavbenikom, prišli in v zid zazidali. Na prisrčne prošnje nesrečne matere so ji pustili v zidu le prostora, da doji dete, ki so ga ji prinašali iz doma, in okno za oči, da je mogla zreti za njim, ko so ga ji odnašali.

Slovanska mati je zazidana v temelje Skadra in je čakala svojih sinov ter jih dočakala. Po toliko stoletjih so zopet prišli in Skader, rojstni grad kraljeviča Marka, s potoki krvi zavzeli. Po štiristoštirinajdesetih letih je Skader, ki so ga Turki leta 1479. osvojili, zopet v slovanskih rokah. Skader je res tako kakor malokatero mesto na Balkanu po svoji zgodovini slovanskega značaja. Sezidali so ga Mrljavčevići, že leta 1000 pred Kristom je vladal tu sveti kralj Vladimir, od tu je pozneje Dušan Silni, ko ni bilo še ne duha ne sluha

O politični strani tega dogodka ne bomo veliko pisali. Čast Črne Gore je rešena. Njen glavni cilj je vsaj militarno dosežen in kralj Nikita zdaj lahko reče, da ogromne žrtve za Skader niso bile čisto zaman. Z zavzetjem je pred svetom dejansko dokumentiral, kako Črnagora smatra to mesto, ki je najvažnejša gospodarska in strateška točka na poti iz Kosovega polja do Adrije, za svoj najvažnejši politični interes, za neobhodno postojanko za narod, ki teži k morju in računa na večjo bodočnost. Kaj bodo velesile spričo tega dejstva, ki se ne dá prezirati, sklenile, to je njihova stvar. Če bodo Črnogorci mesto morali zapustiti, s svojim srcem bodo slejkoprej v njem ostali in sinovi bodo hrepeneli dalje po slovanski materi, zazidani v temelje ljubljene mesta.

Podrobnosti o pripravah za zavzetje Skadra.

Kotor, 22. aprila. »Piccolov« poročevalec Fabiani pošilja svojemu listu, potem ko je celo noč potoval iz Cetinja v Kotor, da odda brzojavko, sledeče poročilo: 20. t. m. ponoči je sklical kralj Nikolaj kronski svet, ki je sklenil meje zapreti, nobenega preko njih pustiti in ustaviti ves telegrafski in poštni promet. Od poslanika neke tuje države sem nato izvedel, da je bil Essad paša 19. t. m. poslal k črnogorskemu poveljstvu parlamentarja, po katerem je iz-

VENEC

t za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7583. — Upravniškega telefona št. 188.

slovanski!

i daleč na nad celo ter raz-Egejskega ačelo raz-čne male ast Balše-v Evropi, adru, toda rde najtrši lbanskega deloma s di Skader urek ven-anes, ko je dar lepega beivalstvo ivtske pri-tujčeno.

razil željo, da Skader preda, ker mu manjka živeža. 21. t. m. sta generala Vukotić in Plamenac odšla v Skader, da se z Essad pašo pogajata. Rezultat pogajanj dozdaj ni znan. Zaprtje mej je imelo za posledico, da so ustavili avtomobil avstrijskega vojaškega atašea in metali proti njemu celo kamenje.

Dunaj, 22. aprila. Na merodajnem mestu na Dunaju se potrjuje vest, da je avstrijski vojaški ataše, stotnik Hubka, ki je hotel iz Cetinja v Kotor, našel cesto zaprto. Neresnično pa je, da bi ga bil kdo s kamenjem ometaval in psoval. Pač pa je avstro-ogrski poslanik, baron Giesl, danes v Cetinju proti ustavljenju atašea energično protestiral.

Milan, 22. aprila. »Corriere della Sera« poroča, da so ponoči Črnogorci iz Riola prepeljali po Skadskem jezeru okoli 6000 mož v popolni tihozi. Žogaj ob vzhodu Taraboša. Sovražnik transporta ni niti zapazil, le dvakrat sta prišla skozi zrak dva šrapnela, toda Turki so kmalu utihnili, ker so najbrže smatrali šum za kak varljiv alarm. Taraboš so Črnogorci popolnoma odrezali od Brdice in Bardanjola ter baje tudi železni most iz Skadra preko Bojane k Tarabošu razstrelili. O Srbih manjka točnih vesti, zdi se pa, da se umikajo proti Draču.

Dunaj, 22. aprila. Obroč okoli Skadra je vedno ožji. Srbske čete so se umaknile, a so Črnogorcem pustile težke topove. Po drugih vesteh se srbske čete nahajajo južno od Brdice, kjer je vse preplavljeno, tako da ne morejo oditi. Padec Skadra ne bo na sklepu velesil nič izpremenil. Admiralski svet blokadnega brodogoja bo danes sklenil važne odredbe. (To je pač nekoliko prenačljeno, ker bo o tem sklepala preje konferenca poslanikov v Londonu.)

Mesto se zavzame po 36urnem boju.

Cetinje, 22. aprila. V minuli noči so črnogorske čete pričele ofenzivo. Boj na nož se je bil celo noč. Turki so na vzhodni in južno-zahodni fronti izgubili celo vrsto utrd, kjer zdaj plapolja črnogorska zastava. Danes ob 7. uri zjutraj so Turki z novimi četami izvedli protinapad, a so bili z izdatnimi izgubami odbiti. Naše izgube so velike, a še ne natančno dognane. V vseh skadskih utrdah in v mestu samem

se opaža živahno vrvenje. Boji se nadaljujejo. Padec Skadra je gotova stvar.

Cetinje, 23. aprila. (Uradno.) Črnogorske čete so zmagovito vkorakale v Skader. Nad utrdami vihra črnogorska zastava.

Kotor, 23. aprila. Boj za Skader je trajal 36 ur. Generalni naskok se je začel v ponedeljek zjutraj, potem ko se je mesto 48 ur koncentrično od vseh strani obstreljevalo. Težka srbska artiljerija se je bombardementa udeleževala. Še v ponedeljek se je nato začel napad z bajonetom. Dasi so turške baterije kar cele vrste Črnogorcev drugo za drugo pokosile, so Črnogorci z nepopisnim junaštvom drveli naprej, ne da bi se ustavili. Najprej so osvojili Brdico, Taraboš pa se je še držal. Napad na Taraboš je začela četa bombometalcev. Izgube Črnogorcev so bile velikanske, zadnje utrdbe na vrhu so se obupno branile, a so končno druga za drugo padle. Črnogorski naskok je bil kakor vihar, ki vse podere, turški odpor je ponehal in končno je zavihrala na Tarabošu črnogorska trobojnica. Cela posadka Skadra je vjeta.

Kralj Nikita vjaha v Skader. — V mestu je vse mirno.

Dunaj, 23. aprila. »Südslavische Correspondenz« poroča s Cetinja: Skader je po vročem boju in junaškem odporu svojih hrabrih braniteljev padel. V Skadru vlada popoln mir. Kralj Nikita bo v spremstvu princev danes slovesno vjahal v mesto. Spremljal ga bo z generalji vred tudi ruski vojaški ataše. Essad paša je svojim četam, ko je padel v ponedeljek Taraboš, ukazal, da sovražnosti ustavijo. Skoro dnevni boj je odločila srbska artiljerija, ki je turške baterije prisilila k molku. Načrt za naskok sta baje izdelala generala Bojović in Martinović. Zdi se, da so bili Turki presenečeni. Mesto je vsled kanonade deloma razrušeno. Meje Črne gore so se danes zopet odprle.

Skader so zavzeli Črnogorci sami.

Cetinje, 23. aprila. Skader so zavzeli Črnogorci sami. Zadnji oddelek Srbov je odšel že 18. t. m. Slovo je bilo ginljivo. Ni bilo moza, ki bi ne bil plakal. Ko so Srbi

LISTEK.

Djado Jozo gleda . . .

(Bulgarski spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Jaklič.)

Če se spomnimo svojih očetov, svojih dedov in sorodnikov, ki so odšli na drugi svet pred osvoboditvijo naše domovine, predno so posijali sladki žarki zlate svobode, tedaj nam pade na um: Kako bi se oni začudili in zveselili, če bi čudežno se vzbudili iz večnega spanja, se vrnili iz grobov na zemljo in se ozrli okrog sebe . . . Kako bi se čudili vsemu temu, kar jim je bilo v njihovem življenju neznan in nemogoče. Kako tuje bi se počutili!

Sicer pa mrtveci ne vstajajo od mrtvih, ne bodo vstale duše naših rancih, da bi se veselili nad čudeži svobode, na katero zremo mi z vsakdanjimi očmi in o kateri oni še v sanjah niso nikdar mislili.

Ne! Ne bodo vstali. Noben naših ne bo vstal od mrtvih.

In vendar je živel mož, ki je na predvečer osvobodilne vojne umrl in ki je vstal . . . ne . . . ki je pač občutil začudenje k novemu življenju, ki je gledal osvobodeno Bulgarsko, ne da bi pri tem užival razočaranja, katerih smo deležni mi, ki živimo in gledamo.

Ta mož je bil štirinosemdesetletni starec Djado Jozo.

Živel je v gorski vasi, ki je štela komaj dvajset hiš, ki so se skrivale v tihem zavetju Stare Planine nad Iskro.

Djado Jozo, priprost a vendar duševno zelo razvit, je imel za seboj trdo življenje zatiranega sužnja, življenje polno muk, grozot in brezupja. V svojem šestinštiridesetem letu, tik pred izbruhom rusko-turške vojske, je izgubil v svoji vasi vid.

Ostal je pri življenju, bil pa je mrtev za svet; in edina njegova želja je bila, videti osvobodeno Bulgarsko.

V njegovi duši so živele slike iz davne prošlosti. V njegovem spominu je bilo še živo utišnjeno suženjsko življenje; sami grozni in žalostni spomini. V svojem spominu je dobro videl, kakor je to nekoč gledal z očmi; v temi, katera ga je obdajala, je gledal jasno in razločno rdeče fese, turbane, divje Turke z groznimi obrazi . . . dolgo noč robstva brez vsakega veselja in upa . . . V njej se je rodil in v njej je tudi umrl . . .

V te nepristopne kote Balkana je komaj dospel bojni odmev. Boji so pojenjali, ne da bi bili ob Iskri odmevali topovi.

Bulgarija je bila prosta. Tudi Djado Jozo je bil svoboden . . . to so mu povedali.

A on je bil slep; ni videl te svobode in tudi je ni mogel občutiti.

Svoboda zanj je bila v besedah: Turkov ni več tu!

In čutil je, da jih ni več.

A vendar je hotel videti Bulgarsko, da bi se njegova duša razveselila.

Na svojih sosedih, kmetih, katere je mučila skrb za vsakdanji kruh, ni zasledil ničesar novega. Vedno isti ljudje, iste strasti, ista jeza, ista beda kakor prej. Tu v tem kotu je čul isti kreg in prepir v krčmi, isto klepetanje, isti boj za obstanek s trdo naravo.

»Kje je vendar Bulgarska?« se je začudeno vpraševal, ko je posedal v hrastovi senci in zrl zasanjano v daljo.

Če bi imel vid kakor orel na Balkanu, bi bil vzletel pogledat, kakšen je novi osvobojeni svet.

Da bi videl osvobodeno Bulgarijo, to je bila njegova edina želja. Ta želja je premagala vse druge. Življenjski boj, ki je vršel okrog njega, ga ni potegnil v svoj vrtinec . . . ker vse to je bilo zanj ničevno in brezpomembno.

Bal se je umreti, predno bo razumel, kaj je Bulgarija, in še bolj se bal, da se mu um omrači, predno bo spoznal to čudo, osvobodeno Bulgarijo.

Nekoč, pet let po osvoboditvi, se je raznesla vest, bogve kako, da pride v vas okrajni načelnik.

Ta vest je prinesla življenje v vas.

Tudi ubogo srce Djada Joza je bilo močnejše in njegova duša se je kopala v nekem sladkem občutku, katerega dosedaj še ni poznal.

Sedaj bo gledal resnično Bulgarijo, spoznal bo tega načelnika!

Izpraševal je na vse strani, da bi si napravil nek pojim, kako odličen mož da pride. Kmetje so mu govorili, da je načelnik toliko kot kajmakan ali paša.

»Vendar bulgarski paša?« je vprašal brez sape iz začudenja.

»Seveda bulgarski, kajpada!« so mu odgovarjali.

»Ali je našinec? Bulgar?« je vpraševal začuden.

»Ali meniš, Djado Jozo, da je Turak?« so govorili pomilovalno kmetje, kateri so poznali svojo gosposko v Vraci.

A Djado Jozo še ni bil zadovoljen. Izpraševal je, kako je načelnik oblečen, kako hodi, če nosi sabljo.

Odgovorili so mu: »Seveda nosi sabljo.«

In solze so mu pritekale od veselja.

Videl ga bom, kakor hitro pride . . . si je mislil Djado Jozo.

Načelnik je prišel in se ustavil pri Denku.

Bilinska kislá voda

Naravna
najbogatejši alkalični (natron - lithion)
kislec na Češkem. Izborna dietetična na-
mi na pijačo. O vrednosti bilinske izvo-
lite vprašati lišnega zdravnika. 3851

500 K Vam plačam, ako Vaših kurjih
očes, bradavic in trde kože tekom
3 dni brez bolečin ne odpravi
moj uničevalec korenin **Ria-ma-
zilo**. — Cena lončku z jamstvenim
pismom 1 krono. 336

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal
12/160 Ogrsko.

Ure, verižice, uhani,
prstani, obeski,
zapestnice itd.
Edina zaloga
ur z lastno
znamko
'TUP'
Najstarejša
domača tvrdka
Lud. Černe
juvelir in trgovec
Ljubljana, Wolfowa ul. 3.
124

Sanatorium Emona v Ljubljani,
Komenskega ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške
bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli.
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Dergano, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Lepa, zračna, meblovana

mesečna soba

na lepem kraju, pri samski osebi se s
1. majem gospodu ali gospodični poceni
odda. Kje, pove upravništvo „Slovenca“
pod št. 1211. 1211

! Odkar zajtrkujem in južnam !

sladni čaj

ne maram za noben drug zajtrk in se
čutim zdravega, močnega in prihranjen pri
mleku in sladkorju v gospodinjstvu po-
lovico denarja. Take pohvale dobajajo
vsak dan pri zopetnih naročilih dr. pl.
Trnkoczy-jevega sladnega čaja, znamke
SLADIN pri izdelovalcu, lekarnarju dr.
pl. Trnkoczy v Ljubljani zraven rotovža,
Kranjsko. Po pošti najmanj 5 zavitekov
K 4.—, poštni zavitek 5 kg po 15 zavitekov
K 10.— franko. Zavitek 1/4 kg po 60 vin.
tudi pri trgovcih. Glavne zaloge na Du-
naju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunner-
straße 109, Radeckypfatz 4, Josefstädter-
straße 25. V Gradcu: Sackstraße 4. 109

Izgotovljene obleke

površniki, pelerine za moške in dečke, fine vrhne jopice, cele obleke,
kakor tudi posamezna krila za ženske. — Velika izbira v prvem nad-
stropju. — Nizke stalne cene v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“ Ljubljana, na vogalu Medarske ulice in Pred Škofijo 3
nasproti gostilne „Pri Sokolu“ v podružnici tvrčke R. Miklauc.

KOLESARJI.

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj
ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin,
dokler ne poznate naših cen za leto 1913.

= najboljši in najcenejši nakup =

pri trdkli

Karel Čamernik & Ko. Ljubljana,

Dunajska cesta 9—12.

Specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posamezni deli. — Mehanična delavnica in garaža.

200 hl belega in rudečega vina

domačega pridelka starejših letnikov,
z 8—10% alkohola, garantirano na-
ravno čvrsto, se prodaja pri oskrbništvu
Nemška vas, p. Krško. 1174

Sprejmeta se dva

1224 3—1

mizarska vajenca

Naslov na upravništvo lista pod
št. 1224. (Znamka za odgovor.)

Domača najnovejša
konfekcijska trgovina
Maček & Komp.
Franca Jožefa cesta 3

se priporoča cenj. p. n. občinstvu v nakup

narejenih oblek.

Sprejemajo se naročila po meri,
ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Proda se dobro idoča

pečarska obrt

z veliko trgovino posode, s 4—5 pomoč-
niki, 60—100.000 K letnega prometa, ve-
likim številom odjemalcev, tudi na
Kranjskem. Cena 3000 K. — Zaloge po-
sebej le proti gotovini, v Celovcu v
bližini »Narodnega Doma«. — Vpraša-
nja sprejema uprava lista pod št. 795.

Cena

2
obliki
pa še
ima n
razlik
v nem
da ne
nas tu
K
vsaj v
telja“,
D
dosegl
nalogo
se obič
nego š
P
predne
Z
Novaki

ki obse

I.
10 vin.
nemšč
znal po
II.

Cena 1 K 20 vin. (po pošti 10 vin. več).

Oba dela skupaj vezana v celo platno veljata 2 K 80 vin. (po
pošti 20 vin. več).

Drugi del obsega razgovore potrebne v javnem občevarjanju, da
izhaja z njimi vsak Slovenec, ki pride z Nemcem v neposredno do-
tiko. Razgovori so prirejeni za najrazličnejše prilike in potrebe:
tako bo našlo n. pr. slovensko dekle, ki služi pri nemški družini,
razgovore, ki jih rabi v službi, slovenski trgovec, gostilničar, obrtnik,
delavec, mladenič, ki gre k vojakom itd., bo tudi našel v knjigi po-
trebne razgovore za občevarjanje z Nemcem v svojem poklicu.

II. del priporočamo pa še posebej nemščino se učeči šolski
mladini, kateri manjka često praktične vaje in se mora zato hudo
boriti s težavami nemškega jezika.

Nekaj drugih knjig za praktično porabo:

Magdalene Pleiweisove

Slovenska kuharica.

Šesti natis izdala S. M. Felicita Kalinšek.

To je najboljša in najpopolnejša slovenska kuhinjska knjiga
ki pomeni za naše ženstvo velik napredek v gospodinjstvu.

Ta zlata knjiga slovenskega ženstva je izšla v dveh izdajah:
Velika izdaja, ki obsega 598 strani, ima 18 krasnih, večbarvnih
tabel in mnogo slik med besedilom, elegantno vezana K 6.— (po
pošti 30 vin. več).

Okrajšana izdaja, brez slik in prirojena za vsakdanje potrebe,
stane K 3.—, vezana K 3'60 (po pošti 30 vin. več).

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. Cena K 3.—, ele-
gantno vezana K 4.—. — Ta knjiga
nudi vsa pravila za omikano vedenje in polaga prvo važnost na
oliko in plemenitost srca. Knjiga je tudi neprekosljiva, ker najde
v njej sveta tako olikanec, kakor preprost človek, tako odrasli
kakor nedorasla mladina.

Stoletna pratika dvajsetega stoletja (1901—2000). K 1'30, vezana
K 2.—. — To je knjiga, ki nas uči vsega, kar
je potrebno vedeti o časoslovju, predvsem nas pa uči s pravimi
oči opazovati prirodo in njeno lepoto. Knjiga obsega tudi koristna
gospodarska pravila, najvažnejša zdravstvena navodila ter mnogo
drugih podrobnosti za praktično življenje.

Načrt Ljubljane, 1:10.000 zelo natančno izvršen. Cena načrtu v
dveh barvah 30 vin., v petih barvah 50 vin. —
Načrt je vsled svoje natančnosti zelo pripraven ter priporočljiv za
tujca in domačina, pa tudi za šolsko mladino, ki se mora seznaniti
s poznavanjem in čitanjem zemljevidov. Dobi se tudi v nemškem
jeziku po istih cenah.

Zemljevid Gorenjske z novo bohinjsko in tržiško železnico. Ta
zemljevid, ki ima slovenska krajevna
imena, obsega celo Gorenjsko ter je natančen do najmanjše vasiče
pregleden in priročen. S tem zemljevidom v roki se bo vsak naj-
lažje orientiral po Gorenjski ter našel najpripravnejšo pot za po-
samezne izlete. Zemljevid je pridejan „Ilustriranemu vodniku po
Gorenjskem“ in stane z njim vred samo 1 K 20 vin.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.